

บทที่ ๖

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับทัศนคติทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาไทย

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

การศึกษาทำให้คนทุกวัยตากว้าง มีวิจาร์ณญาณ มีปัญญาความคิดในการตัดสินใจ ช่วยทำให้คนมีเหตุมีผลไม่เชื่อหรือยึดมั่นอะไรอย่างงมงายอย่างที่เรียกว่า "ศรัทธานำปัญญา" การปกครองตามอุดมการประชาธิปไตย เป็นการปกครองที่มีเหตุผล มีสัจธรรมอยู่ในตัว ผู้มีปัญญา หรือผู้มีการศึกษาสูงๆ จึงมีความนิยมและเรียกร้องการปกครองแบบนี้

จากการศึกษาพบว่า ประเทศที่มีระดับการศึกษาสูงประชาชนพลเมืองมีอัตราการอ่านออกเขียนได้สูง จะมีการปกครองแบบประชาธิปไตยมากกว่าประเทศที่ประชาชนพลเมืองมีอัตราการอ่านออกเขียนได้ต่ำ ในประเทศลาตินอเมริกา ประเทศที่ประชาชนพลเมืองมีอัตราการอ่านออกเขียนได้ต่ำ จะมีการปกครองแบบเผด็จการมากกว่าประเทศที่ประชาชนพลเมืองมีอัตราการอ่านออกเขียนได้สูงกว่า^๑ นอกจากนี้ มีรายงานทางวิชาการอีกจำนวนมากที่รายงาน เป็น

^๑Seymour Martin, Lipset, Political Man (New York: Doubleday & Company, Inc., 1960), p. 20; Bernard Berelson, "Democratic Theory and Public opinion"; in Political Behavior: A Reader in Theory and Research, eds. by Heinz Eulau, Samuel J. Eldersveld and Morris Janowitz (New Delhi: Amerind Publishing Co. Pvt-Ltd., 1972), p. 109; Thinapan Nakata, The Problems of Democracy in Thailand: A Study of Political Culture and Socialization of College Students (Bangkok: Praepittaya International, 1975), pp. 161-162; and Gabriel A. Almond and Sidney Verba, The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations (Princeton: Princeton University Press, 1963), pp. 315-374.

อย่างเดียวกันว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงส่วนใหญ่จะมีความโน้มเอียงนิยมหรือมีความคิดความเชื่อสนับสนุนหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย^๒ หรือมีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย

ฉะนั้น จึงอาจตั้งเป็นสมมติฐานในการวิจัยนี้ได้ว่า "นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย มากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ" สมมติฐานนี้เป็นอย่างเดียวกับสมมติฐานที่ ๔ ที่ตั้งไว้สำหรับการศึกษานี้ ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในบทแรก

ผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ แสดงไว้ในตารางที่ ๒๓ และรายละเอียดการตอบคำถามในเรื่องนี้ แสดงไว้ในตารางที่ ๒๔

^๒Burton R. Clark, Educating the Expert Society (San Francisco: Chandler Publishing Co., 1962), pp. 30-36; and William Karnhauser, The Politics of Mass Society (London: Routledge and Kegan Paul, 1960), p. 69; V.O. Key, Jr., Public Opinion and American Democracy (New York: Alfred A. Knopf, 1961), pp. 315-343; Quoted in Nakata, op.cit., p. 162; and Lipset, op. cit., p. 21.

ตารางที่ ๒๓

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
จำแนกตามระดับการศึกษา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ในช่วงคะแนน						
	ต่ำ		กลาง		สูง	
ระดับการศึกษา	๘-๑๓	๑๔-๒๐	๒๑-๒๗	๒๘-๓๔	๓๕-๔๐	รวม
ปีที่ ๑	๐.๐๐	๐.๐๐	๖.๑๔	๕๓.๕๑	๔๐.๓๕	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๗	๖๑	๔๖	๑๑๔
ปีที่ ๒	๐.๐๐	๐.๐๐	๖.๐๘	๕๒.๐๓	๔๑.๘๙	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๙	๗๗	๖๒	๑๔๘
ปีที่ ๓	๐.๐๐	๐.๐๐	๓.๘๘	๖๔.๓๔	๓๑.๗๘	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๕	๘๓	๔๑	๑๒๙
ปีที่ ๔	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๐.๔๘	๕๐.๘๑	๓๘.๗๑	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๑๓	๖๓	๔๘	๑๒๔

จากตารางที่ ๒๓ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาทุกระดับชั้นส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย และอยู่ในระดับที่สูง คือ นิสิตนักศึกษาในแต่ละระดับชั้น มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกันเกินกว่าร้อยละ ๘๘ ในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒ และ ๓ มีจำนวนนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละแตกต่างกันน้อยมาก โดยอาจเรียกได้ว่าไม่มีความแตกต่างกัน

แต่มีข้อน่าสังเกตว่า ในระดับชั้นปีที่ ๔ มีจำนวนนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบดังกล่าวนี้ คิดเป็นร้อยละลดน้อยลงกว่าในระดับชั้นปีอื่นๆ ทั้งหมด กล่าวคือในชั้นปี

ที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๔๓.๘๖, ๔๓.๔๒, ๔๖.๑๒ และ ๘๔.๕๒ และระดับกลางจำนวนร้อยละ ๖.๑๓, ๖.๐๘, ๓.๘๘ และ ๑๐.๔๘ ตามลำดับ ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า เมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นที่สูงส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบประชาธิปไตยลดน้อยลงเล็กน้อย

ผลการวิจัยนี้ไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สมมติฐานที่ตั้งไว้จึงไม่เป็นจริง

การวิจัยของอาจารย์ทินพันธุ์ และอาจารย์สุจิต บุญบงการ ก็ได้ผลอย่างเดียวกันนี้ คือ นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงขึ้นส่วนใหญ่ จะมีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบประชาธิปไตยลดลง^๗ ผลการวิจัยของอาจารย์ทินพันธุ์ ดังกล่าวนี้ ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๒๔

การที่นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบประชาธิปไตยลดลง ก็อาจจะเป็นเพราะเหตุว่า

ประการที่หนึ่ง นิสิตนักศึกษายังอยู่ใต้อิทธิพลของระบบอาวุโสอยู่มาก นิสิตนักศึกษาที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่สูงหรือรุ่นที่ จะได้รับความนับถือและความเกรงใจจากนิสิตนักศึกษาที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่ต่ำกว่าหรือรุ่นน้อง สิ่งนี้ เป็นการปลุกฝังให้นิสิตนักศึกษารุ่นพี่เคยชินอยู่กับการมีอำนาจเหนือรุ่นน้อง หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ นิสิตนักศึกษารุ่นพี่จะได้รับการปลุกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองแบบเผด็จการมาก

ประการที่สอง นิสิตนักศึกษาที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่สูง มีประสบการณ์เห็นโลกแห่งความเป็นจริงมากกว่า มีความประจักษ์ที่ว่า การแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคมส่วนรวมนั้น เป็นสิ่งทำได้ยากลำบาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจะแก้ไขปัญหานั้นๆ ให้สำเร็จรวดเร็วและเป็นอย่างที่ตนต้องการ นิสิตนักศึกษาพวกนี้ จึงมีความเหนื่อยหน่ายท้อต่อชีวิต และมีความกระตือรือร้นน้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่ต่ำที่เพิ่งสัมผัสกับชีวิตในมหาวิทยาลัย

^๗Nakata, op.cit.

ประการที่สาม นิสิตนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะมีฐานะการทำงานเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์และเกียรติในสังคม นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เรียนอยู่ในระดับชั้นปีสุดท้าย จะมีความรู้สึกว่า ตนเองเป็นพวกเดียวกับผู้ได้รับประโยชน์และมีเกียรติในสังคมดังกล่าว นิสิตนักศึกษาพวกนี้จึงเตรียมตัวเตรียมใจคอยรับประโยชน์อันไกล นิสิตนักศึกษาพวกนี้จึงชอบที่จะรักษาฐานะเดิมไว้มากกว่าจะให้มีการเปลี่ยนแปลง^๕ ทิศนคติทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาพวกนี้จึงเป็นแบบอนุรักษนิยมมากกว่า หรือเป็นแบบประชาธิปไตยน้อย

ประการที่สี่ ในประการนี้ เป็นเพียงข้อนำสงสัยอยู่ว่า อายุของนิสิตนักศึกษา และการที่มหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการนั้น จะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ นิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแตกต่างกันหรือไม่ เพราะแม้จะจริงอยู่ว่า ประการที่หนึ่ง นิสิตนักศึกษาที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่สูงส่วนใหญ่ จะมีอายุมากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่ต่ำกว่า และอายุนั้นเป็นสิ่งที่มิอิทธิพลต่อทัศนคติของคนมาก กล่าวคือคนที่ยิ่งมีวัยสูงขึ้นจะยิ่งเป็นคนหัวเก่าหรือมีทัศนคติเป็นแบบอนุรักษนิยมมากขึ้น^๖ แต่กรณีเกี่ยวกับนิสิตศึกษามีข้อนำสังเกตว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่แล้วนั้น จะมีอายุไล่เลี่ยแตกต่างกันไม่มาก และนับว่ายังอยู่ในวัยรุ่นเดียวกัน กรณีจึงเป็นที่น่าสงสัยอยู่ว่า อายุของนิสิตนักศึกษา จะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษาอย่างไรหรือไม่ ประการที่สอง โดยทางทฤษฎีแล้ว การที่มหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการ ผู้บริหารและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยจึงอยู่ในฐานะเป็นข้าราชการคนหนึ่ง จะต้องอยู่ในระเบียบของข้าราชการ อยู่นใต้อำนาจการบังคับบัญชาและรับคำสั่งจากระดับเหนือและปฏิบัติตามตลอดเวลา ซึ่งการอยู่ใต้ระบบ

^๕Richard E. Dawson and Kenneth Prewitt, Political Socialization (Boston: Little, Brown and Company, 1969), p. 75; and Nakata, op.cit., p. 165.

^๖Eleanor E. Maccoby, Richard E. Matthews, and Alton S. Morton, "Youth and Political Change," in Political Behavior: eds. by Heinz Eulau, Samuel J. Eldersveld and Morris Janowitz, op.cit., p. 299.

ราชการนี้โดยหลักการแล้ว ย่อมจะทำให้ผู้บริหารและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยถูกกล่อมเกล่าจิตใจให้เป็นเผด็จการ ซึ่งย่อมจะถ่ายทอดต่อไปยังนิสิตนักศึกษาโดยผ่านทางกระบวนการต่างๆ เช่น การออกระเบียบข้อบังคับนิสิตนักศึกษา และการสอน เป็นต้น แต่ในกรณีนี้ก็มีข้อน่าสังเกตเช่นกันว่า อาจารย์และผู้บริหารซึ่งก็เป็นผู้เคยเป็นหรือเป็นอาจารย์คนหนึ่ง เป็นที่นับถือและได้รับเกียรติอยู่ในฐานะปัญญาชนผู้รู้เป็นปราชญ์ของสังคม ฉะนั้น กรณีนี้จึงเป็นที่น่าสงสัยอยู่เช่นกันว่า ผู้บริหารและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยจะอยู่ได้อิทธิพลของระบบราชการมาก เช่นเดียวกับข้าราชการทั่วๆ ไปหรือไม่ กรณีที่เป็นที่น่าสงสัยอยู่ทั้ง ๒ กรณีดังกล่าวนี้ น่าที่จะได้มีการทำการวิจัยดูต่อไป

การวิจัยตามข้อเสนอข้างบนนี้ กระทำได้โดยวิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างอายุของนิสิตนักศึกษา กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และวิจัยเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา หรืออาจารย์รวมทั้งผู้บริหารที่อยู่ในมหาวิทยาลัยเอกชนและรัฐบาล กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

ตารางที่ ๒๔

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
จำแนกตามระดับการศึกษา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
ในช่วงคะแนน^a

ระดับการศึกษา	ในช่วงคะแนน					รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง	สูง	
	๑๐-๑๗	๑๘-๒๕	๒๖-๓๔	๓๕-๔๒	๔๓-๕๐	
ปีที่ ๑	๐.๐๐	๐.๔๗	๓๐.๓๗	๕๖.๕๔	๑๒.๖๒	๑๐๐ จำนวน ๒๑๔
ปีที่ ๒	๐.๐๐	๒.๙๒	๓๗.๙๒	๕๑.๒๔	๗.๙๒	๑๐๐ จำนวน ๒๔๐
ปีที่ ๓	๐.๐๐	๑.๘๗	๓๑.๓๔	๕๘.๕๘	๘.๒๑	๑๐๐ จำนวน ๒๖๘
ปีที่ ๔	๐.๔๕	๑.๙๗	๓๖.๑๖	๕๐.๘๙	๑๐.๗๑	๑๐๐ จำนวน ๒๒๔

^aThinapan Nakata, The Problems of Democracy in Thailand: A Study of Political Culture and Socialization of College Students (Bangkok: Praepitlaya International, 1975), p. 163.

ตารางที่ ๒๕

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตย ในแต่ละคำถาม
จำแนกตามระดับการศึกษา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ที่ตอบคำถามได้คะแนน					ไม่ตอบ
	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง	สูง	
	๑	๒	๓	๔	๕	
ฐานะของบุคคลในสังคม เป็นผลมาจาก จากกรรมสิทธิ์กรรมชั่วในปางก่อน ของเขา						
ปีที่ ๑	๐.๘๘	๗.๐๒	๑๓.๑๖	๒๓.๖๘	๕๕.๒๖	๐.๐๐
จำนวน	๑	๘	๑๕	๒๗	๖๓	๐
ปีที่ ๒	๒.๗๐	๕.๔๑	๑๐.๑๔	๒๓.๖๕	๕๘.๑๑	๐.๐๐
จำนวน	๔	๘	๑๕	๓๕	๘๖	๐
ปีที่ ๓	๑.๕๕	๔.๖๕	๑๗.๐๕	๒๖.๓๖	๕๐.๓๘	๐.๐๐
จำนวน	๒	๖	๒๒	๓๔	๖๕	๐
ปีที่ ๔	๑.๖๑	๑.๖๑	๑๓.๗๑	๒๔.๑๔	๕๘.๘๗	๐.๐๐
จำนวน	๒	๒	๑๗	๓๐	๗๓	๐
เราไม่ควรให้สิทธิเสมอภาคแก่ ทุกคน เพราะคนเราเกิดมา ไม่เท่ากันกัน						
ปีที่ ๑	๐.๘๘	๑.๗๕	๑.๗๕	๒๘.๐๗	๖๗.๕๕	๐.๐๐
จำนวน	๑	๒	๒	๓๒	๗๗	๐

ตารางที่ ๒๕ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ต่ำ					ไม่ตอบ
	๑	๒	๓	๔	๕	
ปีที่ ๒	๐.๖๘	๑.๓๕	๓.๓๘	๓๔.๔๖	๕๘.๗๘	๑.๓๕
จำนวน	๑	๒	๕	๕๑	๘๗	๒
ปีที่ ๓	๐.๐๐	๑.๕๕	๔.๖๕	๓๒.๕๖	๖๑.๒๔	๐.๐๐
จำนวน	๐	๒	๖	๔๒	๗๙	๐
ปีที่ ๔	๑.๖๑	๔.๘๔	๔.๘๔	๓๓.๐๖	๕๕.๖๕	๐.๐๐
จำนวน	๒	๖	๖	๔๑	๖๙	๐
ข้าราชการกับประชาชนมีฐานะ						
เท่ากันทางการเมือง						
ปีที่ ๑	๔.๓๘	๘.๗๗	๒.๖๓	๔๔.๗๔	๓๙.๔๗	๐.๐๐
จำนวน	๕	๑๐	๓	๕๑	๔๕	๐
ปีที่ ๒	๕.๕๑	๘.๑๑	๒.๗๐	๓๗.๑๖	๔๖.๖๒	๐.๐๐
จำนวน	๘	๑๒	๔	๕๕	๖๙	๐
ปีที่ ๓	๔.๖๕	๑๐.๐๘	๘.๕๓	๓๗.๙๘	๓๖.๔๓	๒.๓๓
จำนวน	๖	๑๓	๑๑	๔๙	๔๗	๓
ปีที่ ๔	๒.๔๒	๕.๕๖	๐.๘๑	๔๖.๗๗	๔๓.๔๕	๐.๘๑
จำนวน	๓	๗	๑	๕๘	๕๔	๑

ตารางที่ ๒๕ - ต่อ

		ร้อยละของนิสิตนักศึกษา					ไม่ตอบ
		ที่ตอบคำถามได้คะแนน					
คำถาม		ต่ำ	กลาง		สูง		
		๑	๒	๓	๔		๕
ผลเมืองทุกคนควรมีโอกาสเท่ากัน							
ในการมีอิทธิพลต่อการกำหนด							
นโยบายของรัฐบาล							
	ปีที่ ๑	๓.๕๑	๑๕.๗๔	๒.๖๓	๓๗.๗๒	๔๐.๓๕	๐.๐๐
	จำนวน	๔	๑๘	๓	๔๓	๔๖	๐
	ปีที่ ๒	๐.๐๐	๑๒.๘๔	๔.๐๕	๔๓.๒๔	๓๙.๘๖	๐.๐๐
	จำนวน	๐	๑๔	๖	๖๔	๕๙	๐
	ปีที่ ๓	๓.๑๐	๔.๖๕	๔.๖๕	๕๐.๓๔	๓๖.๔๓	๐.๗๘
	จำนวน	๔	๖	๖	๖๕	๕๗	๑
	ปีที่ ๔	๑.๖๑	๑๔.๕๒	๓.๓๒	๔๑.๑๓	๓๙.๕๒	๐.๐๐
	จำนวน	๒	๑๘	๔	๕๑	๔๙	๐
นโยบายของรัฐบาลควรกำหนด							
โดยคะแนนเสียงข้างมาก							
	ปีที่ ๑	๓.๕๑	๑๔.๘๑	๑๐.๕๓	๕๗.๘๕	๑๒.๒๘	๐.๘๘
	จำนวน	๔	๑๗	๑๒	๖๖	๑๔	๑
	ปีที่ ๒	๑.๓๕	๑๗.๕๗	๑๔.๘๖	๕๑.๓๕	๑๔.๘๖	๐.๐๐
	จำนวน	๒	๒๖	๒๒	๗๖	๒๒	๐
	ปีที่ ๓	๓.๘๘	๑๔.๕๐	๑๕.๕๐	๕๑.๑๖	๑๓.๙๕	๐.๐๐
	จำนวน	๔	๒๐	๒๐	๖๖	๑๘	๐

ตารางที่ ๒๕ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ที่ตอบคำถามได้คะแนน					ไม่ตอบ
	ต่ำ	กลาง			สูง	
	๑	๒	๓	๔	๕	
ปีที่ ๔	๔.๘๔	๑๒.๑๐	๑๓.๗๑	๔๖.๗๗	๒๐.๑๖	
จำนวน	๖	๑๕	๑๗	๕๘	๒๕	๓
เสียงของคนส่วนมาก ย่อมมีสิทธิ ห้ามการวิพากษ์วิจารณ์เสียงของ คนส่วนน้อยได้						
ปีที่ ๑	๓.๕๑	๑๓.๑๖	๗.๐๒	๓๘.๖๐	๓๗.๗๒	๐.๐๐
จำนวน	๔	๑๕	๘	๕๔	๕๓	๐
ปีที่ ๒	๒.๐๓	๑๑.๔๙	๗.๔๓	๔๑.๒๒	๓๗.๘๔	๐.๐๐
จำนวน	๓	๑๗	๑๑	๖๑	๕๖	๐
ปีที่ ๓	๓.๑๐	๑๑.๖๓	๑๐.๐๘	๔๔.๙๖	๓๐.๒๓	๐.๐๐
จำนวน	๔	๑๕	๑๓	๕๘	๓๙	๐
ปีที่ ๔	๓.๒๓	๑๑.๒๙	๙.๖๘	๔๕.๙๗	๒๙.๘๔	๐.๐๐
จำนวน	๔	๑๕	๑๒	๕๗	๓๗	๐
หากไม่มีเสรีภาพในการแสดง ความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป เราก็ไม่อาจแน่ใจได้ว่าความ เห็นอะไรถูก อะไรผิด						
ปีที่ ๑	๐.๐๐	๐.๘๘	๑.๗๕	๔๖.๔๙	๕๐.๐๐	๐.๘๘
จำนวน	๐	๑	๒	๕๓	๕๗	๑

ตารางที่ ๒๕ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ต่ำ					สูง	ไม่ตอบ
	๑	๒	๓	๔	๕		
ปีที่ ๒	๐.๐๐	๒.๐๓	๓.๓๘	๔๕.๙๕	๔๘.๖๕	๐.๐๐	
จำนวน	๐	๓	๕	๖๘	๗๒	๐	
ปีที่ ๓	๑.๕๕	๓.๑๐	๓.๘๘	๔๙.๖๑	๔๑.๘๖	๐.๐๐	
จำนวน	๒	๔	๕	๖๕	๕๔	๐	
ปีที่ ๔	๐.๘๑	๔.๐๓	๖.๔๕	๔๓.๕๔	๔๕.๑๖	๐.๐๐	
จำนวน	๑	๕	๘	๕๔	๕๖	๐	
ปีที่ ๑	๐.๐๐	๑.๗๕	๑.๗๕	๔๙.๑๒	๔๗.๓๗	๐.๐๐	
จำนวน	๐	๒	๒	๕๖	๕๔	๐	
ปีที่ ๒	๐.๖๘	๒.๐๓	๒.๗๐	๔๕.๒๗	๔๙.๓๒	๐.๐๐	
จำนวน	๑	๓	๔	๖๗	๗๓	๐	
ปีที่ ๓	๐.๗๘	๐.๐๐	๒.๓๓	๔๐.๓๑	๕๖.๕๘	๐.๐๐	
จำนวน	๑	๐	๓	๕๒	๗๓	๐	
ปีที่ ๔	๐.๐๐	๒.๔๒	๖.๔๕	๔๑.๑๓	๕๐.๐๐	๐.๐๐	
จำนวน	๐	๓	๘	๕๑	๖๒	๐	

ไม่ว่าความคิดเห็นหรือความเชื่อ
ทางการเมืองของบุคคลหนึ่งคน
ใดจะเป็นอย่างไร เขาควรมี
โอกาสได้พูดแสดงความคิดเห็น
ออกมา

ตารางที่ ๒๖

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย												
ในช่วงคะแนน												
ระดับ	ต่ำ		กลาง				สูง		รวม			
	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.				
การศึกษา	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.
ปีที่ ๑	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๖.๔๑	๕.๕๖	๕๒.๕๖	๕๕.๕๕	๔๑.๐๓	๓๘.๘๙	๑๐๐	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๐	๐	๕	๒	๔๑	๒๐	๓๒	๑๔	๗๘	๓๖
ปีที่ ๒	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔.๘๕	๘.๘๘	๕๑.๔๖	๕๓.๓๓	๕๓.๖๙	๓๗.๗๘	๑๐๐	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๐	๐	๕	๔	๕๓	๒๔	๔๕	๑๗	๑๐๓	๔๕
ปีที่ ๓	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔.๕๕	๒.๔๔	๖๒.๕๐	๖๘.๒๙	๓๒.๙๕	๒๙.๒๗	๑๐๐	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๐	๐	๔	๑	๕๕	๒๘	๒๙	๑๒	๘๘	๔๑
ปีที่ ๔	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๘.๔๔	๑๑.๖๓	๕๐.๖๐	๕๑.๒๒	๔๐.๙๖	๓๘.๑๕	๑๐๐	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๐	๐	๗	๖	๔๒	๒๑	๓๔	๑๔	๘๓	๔๑

สำหรับตารางที่ ๒๖ ที่แสดงไว้นี้ นั่น คือ ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษา
ที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา เป็นตารางที่
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตัวแปรอิสระ ๒ ตัว คือ เพศและระดับการศึกษา กับปัจจัยตัว
แปรหลัก คือ ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

ในตารางนี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาเพศชาย ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓, และ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๙๓.๕๙, ๙๕.๑๕, ๙๕.๔๕ และ ๙๑.๕๖ และระดับกลางจำนวนร้อยละ ๖.๕๑, ๔.๘๕, ๔.๕๕ และ ๘.๔๔ ตามลำดับ ส่วนนิสิตนักศึกษาหญิงที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓, และ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๙๔.๔๔, ๙๑.๑๑, ๙๗.๕๖ และ ๘๕.๓๗ และระดับกลางจำนวนร้อยละ ๕.๕๖, ๘.๘๙, ๒.๔๔ และ ๑๔.๖๓ ตามลำดับ

ตัวเลขเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ในแต่ละระดับการศึกษาทุกระดับ ต่างก็มีจำนวนร้อยละของผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกันเป็นส่วนใหญ่ และโดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ที่มีระดับการศึกษาสูง มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีน้อยกว่านิสิตนักศึกษาเพศเดียวกันที่มีระดับการศึกษาต่ำเล็กน้อย กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาเพศชาย ที่เรียนในระดับชั้นปีที่สูงขึ้น เว้นในระดับชั้นปีที่ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีมากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่าเป็นลำดับ ส่วนนิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๔ นั้น มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีน้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ เล็กน้อย คือ น้อยกว่าเป็นจำนวนร้อยละ ๓.๘๔ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาเพศชายที่มีระดับการศึกษาต่ำ คือ นิสิตนักศึกษาชายที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูง คือ นิสิตนักศึกษาชายที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ โดยเฉลี่ย คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๐.๘๖ กล่าวคือ โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาเพศชายที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๙๔.๓๗ และนิสิตนักศึกษาชายที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๙๓.๕๐

ส่วนสำหรับนิสิตนักศึกษาเพศหญิง โดยเฉลี่ยแล้ว พวกที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มากกว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๓.๓๑ กล่าวคือ โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาเพศหญิงที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๔๔.๗๘ และโดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาเพศหญิงที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๔๑.๔๗

นอกจากนี้ ตัวเลขดังกล่าวข้างต้น ยังแสดงให้เห็นว่า โดยเฉลี่ยแล้วในระดับการศึกษา ระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ นิสิตนักศึกษาที่เป็นเพศชาย มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน น้อยกว่านิสิตนักศึกษาหญิง คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๐.๔๑ ส่วนในระดับการศึกษาระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ นิสิตนักศึกษาที่เป็นเพศชาย มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มากกว่านิสิตนักศึกษาหญิง คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๒.๐๔

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้จำนวนเพศ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษา ก็ยังคงเหมือนเดิม คือ ยังคงแสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ที่มีระดับการศึกษาสูง ส่วนใหญ่ต่างก็มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตย น้อยกว่านิสิตนักศึกษาเพศเดียวกัน ที่มีระดับการศึกษาต่ำ และนอกจากนี้ผลการวิจัยดังกล่าว ยังแสดงให้เห็นว่า ในระดับการศึกษาระดับต่ำกับระดับสูง (โดยเฉลี่ย) ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษา ชัดกันหรือแตกต่างกับแบบตรงกันข้าม คือ ในระดับการศึกษาระดับต่ำ นิสิตนักศึกษาชายส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตย น้อยกว่านิสิตนักศึกษาหญิงเล็กน้อย ส่วนในระดับการศึกษาระดับสูง นิสิตนักศึกษาชายส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตย มากกว่านิสิตนักศึกษาหญิง

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง

การเมืองและการปกครองนั้น เป็นเรื่องที่มีความสลับซับซ้อน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องครอบคลุมและกระทบต่อคนทุกคนในสังคม ผู้ที่จะมีความรู้ความเข้าใจการเมืองและการปกครอง ได้ดีต้องเป็นผู้สนใจศึกษาหรือมีการศึกษาดี จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาดี จะมีความเข้าใจดีว่า การเมืองและการปกครองนั้นส่งผลกระทบต่อตนเองและบุคคลอื่นทุกๆ คน ด้วยความตระหนักดีของอิทธิพลทางการเมือง บุคคลดังกล่าวนี้ จะมีความกระตือรือร้นสนใจ และพยายามเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองมาก^๖ และจะมีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองสูง และนอกจากนี้ ผู้มีการศึกษาดีจะมีความรู้สึกเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาล หรือมีความเชื่อมั่นว่า การพยายามเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองของ

^๖Lester W. Milbrath, Political Participation: How and Why Do People Get Involved in Politics (Chicago: Rand McNally & Company, 1966), p. 57; Angus Campbell, et al., The Voter Decides (Evanston: Low, Peterson, 1954), pp. 187-194; Angus Campbell, et al., The American Voter (New York: Wiley, 1960); Robert A. Dahl, Who Governs? Democracy and Power in an American City (New Haven: Yale University Press, 1961); and Edgar Litt, "Political Cynicism and Political Putility," Journal of Politics, 25 (May, 1963), p. 312-323; Quoted in Nakata, op. cit., p. 170; Gabriel A. Almond, ed., Comparative Politics Today: A World View (Boston: Little, Brown and Company, 1974), pp. 66, 87; Almond and Verba, op. cit., pp. 379-382, 400; Dawson and Prewitt, op. cit., pp. 175-176.

ตนจะเกิดผล^๗

การศึกษาของอัลมอนต์ และเวอร์บา พบว่า ในสหรัฐฯ ผู้มีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาศึกษามีเพียง ร้อยละ ๔๑ ที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองเกี่ยวกับเรื่องการเมือง ผู้ที่มีการศึกษาระดับที่สูงกว่านี้ขึ้นไปร้อยละ ๔๔ เป็นผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองดังกล่าว^๘

ฉะนั้น จึงอาจตั้งเป็นสมมติฐานในการวิจัยนี้ได้ว่า "นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ" สมมติฐานนี้เป็นอย่างเดียวกับหรือตรงกับสมมติฐานที่ ๑๐ ที่ตั้งไว้สำหรับการศึกษานี้ ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในบทแรก

ผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๒๗ และรายละเอียดการตอบคำถามในเรื่องนี้ แสดงไว้ในตารางที่ ๓๐

^๗Almond and Verba, op.cit., pp. 379-381; Nakata, op.cit., p. 171; Key, op.cit., pp. 323-331; Dawson and Prewitt, op.cit., pp. 175-176.

^๘Almond and Verba, op.cit., pp. 219-220.

ตารางที่ ๒๗

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง
จำแนกตามระดับการศึกษา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง ในช่วงคะแนน						
ระดับการศึกษา	ต่ำ		กลาง		สูง	รวม
	๔-๑๕	๑๖-๒๒	๒๓-๓๑	๓๒-๓๘	๓๙-๔๕	
ปีที่ ๑	๐.๐๐	๐.๐๐	๒๙.๘๓	๔๒.๙๘	๒๗.๑๙	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๓๔	๔๙	๓๑	๑๑๔
ปีที่ ๒	๐.๐๐	๐.๖๗	๒๒.๓๐	๖๑.๕๙	๑๕.๕๔	๑๐๐
จำนวน	๐	๑	๓๓	๙๑	๒๓	๑๔๘
ปีที่ ๓	๐.๐๐	๐.๗๘	๑๓.๙๕	๖๑.๒๔	๒๔.๐๓	๑๐๐
จำนวน	๐	๑	๑๘	๗๙	๓๑	๑๒๙
ปีที่ ๔	๐.๐๐	๐.๐๐	๒๒.๕๘	๕๓.๒๓	๒๔.๑๙	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๒๘	๖๖	๓๐	๑๒๔

ตัวเลขในตารางที่ ๒๗ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓, และ ๔ มีจำนวนผู้ที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๗๐.๑๗, ๗๗.๐๓, ๘๕.๒๗ และ ๗๗.๔๓ และระดับกลางจำนวนร้อยละ ๒๙.๘๓, ๒๒.๓๐, ๑๓.๙๕ และ ๒๒.๕๘ ตามลำดับ ในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๔ ไม่มีจำนวนนิสิตนักศึกษาที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองในระดับค่อนข้างต่ำและต่ำเลย ส่วนในระดับชั้นปีที่ ๒ และ ๓ มีจำนวนนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบนี้ในระดับค่อนข้างต่ำ จำนวนร้อยละ ๐.๖๗ และ ๐.๗๘ ตามลำดับ สำหรับระดับต่ำนั้นไม่มี

ตัวเลขเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า โดยเฉลี่ยแล้ว จำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองจะเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยตามระดับการศึกษาที่สูงขึ้น หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่จะมีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองมากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ผลการวิจัยนี้ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สมมติฐานที่ตั้งไว้จึงเป็นจริงและถูกต้อง

การศึกษาเปรียบเทียบ ๔ ประเทศของอัลมอนต์ และเวอร์บา ได้ผลการวิจัยอย่างเดียวกันว่า แต่ละประเทศทั้ง ๔ ประเทศคือ สหรัฐ อังกฤษ เยอรมัน อิตาลี และ เม็กซิโก ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่จะมีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงไว้ในตารางที่ ๒๔

ส่วนการวิจัยของอาจารย์ทินพันธุ์ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ ๒๔ ได้ผลแตกต่างไปจากการวิจัยนี้ กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาซึ่งมีระดับการศึกษาสูงขึ้น จะยังมีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองลดลง หรืออีกนัยหนึ่ง นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ การที่นิสิตนักศึกษาสมัยที่อาจารย์ทินพันธุ์ ทำการวิจัยมีลักษณะเช่นว่านี้ ก็อาจจะเป็นเพราะว่า สภาพสังคมสมัยนั้นไม่เป็นประชาธิปไตย ประชาชนคนไทยไม่สามารถเข้ามีส่วนร่วม หรือมีอิทธิพลในทางการเมือง และหรือไม่สามารถเข้าร่วมแก้ปัญหาของสังคม นิสิตนักศึกษาที่ยังมีระดับการศึกษาสูง มีความประจักษ์ถึงโลกแห่งความเป็นจริงนี้ นิสิตนักศึกษาดังกล่าวจึงมีความเหนื่อยหน่ายไม่อยากสนใจเกี่ยวข้องกับการเมือง รวมทั้งขาดความเชื่อมั่นในตัวเองมากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ ซึ่งส่วนใหญ่ยังเป็นผู้มีอายุน้อย มีอุดมการณ์ และความเพ้อฝันมาก

จากผลการวิจัยที่แตกต่างกันดังกล่าวนี้ ทำให้สามารถกล่าวได้อย่างหนึ่งว่า ระดับการศึกษา อาจเป็นปัจจัยตัวแปรที่ไม่มีอิทธิพลต่อลักษณะความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองของนิสิตนักศึกษา

ตารางที่ ๒๘

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของผู้ที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง
จำแนกตามระดับการศึกษาและประเทศ

ร้อยละของผู้ที่ตอบว่าเห็นด้วยกับคำถามที่ว่า บุคคลควรกระตือรือร้นสนใจในชุมชนท้องถิ่นของตน^b

ระดับการศึกษา

ประเทศ	ประอมและต่ำกว่า	มัธยม	อุดมศึกษา	รวม
สหรัฐอเมริกา	๓๕	๓๖	๖๖	๕๑
จำนวน	๓๓๙	๕๕๓	๑๘๘	๙๗๐
อังกฤษ	๓๗	๔๒	๕๒	๓๙
จำนวน	๕๙๓	๓๒๒	๒๔	๙๖๓
เยอรมัน	๒๑	๓๒	๓๙	๒๒
จำนวน	๗๙๒	๑๒๓	๒๖	๙๔๕
อิตาลี	๗	๑๗	๒๒	๑๐
จำนวน	๖๙๒	๒๔๕	๕๕	๙๙๕
เม็กซิโก	๒๔	๓๗	๓๙	๒๖
จำนวน	๘๗๗	๑๐๓	๒๔	๑,๐๐๗

^bGabriel A. Almond and Sidney Verba, The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations (Princeton: Princeton University Press, 1963), p. 176.

ตารางที่ ๒๔

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง
จำแนกตามระดับการศึกษา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง^c

ในช่วงคะแนน

ระดับ การศึกษา	ในช่วงคะแนน					รวม
	ต่ำ		กลาง		สูง	
	๕-๑๕	๑๖-๒๒	๒๓-๓๑	๓๒-๓๘	๓๙-๔๕	
ปีที่ ๑	๐.๐๐	๓.๗๔	๓๐.๓๗	๕๐.๙๓	๑๔.๙๔	๑๐๐ จำนวน ๒๑๔
ปีที่ ๒	๑.๒๕	๓.๗๕	๓๔.๑๗	๔๖.๖๗	๑๔.๑๗	๑๐๐ จำนวน ๒๔๐
ปีที่ ๓	๐.๓๗	๔.๕๘	๓๑.๗๒	๕๒.๖๑	๑๐.๘๒	๑๐๐ จำนวน ๒๖๘
ปีที่ ๔	๐.๘๐	๒.๒๓	๓๘.๓๙	๔๙.๑๑	๙.๓๘	๑๐๐ จำนวน ๒๒๔

^cNakata, op.cit., p. 173.

ตารางที่ ๓๐

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องความสำนึกในหน้าที่
พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง ในแต่ละคำถาม
จำแนกตามระดับการศึกษา

คำถาม	ร้อยละของนิสิตนักศึกษา ที่ตอบคำถามได้คะแนน					
	ต่ำ		กลาง		สูง	ไม่ตอบ
	๑	๒	๓	๔	๕	
แม้นิสิตนักศึกษาจะมีภาระที่ต้องสนใจ เรื่องการเรียน ท่านคิดว่าบุคคล อย่างท่านควรจะสนใจเข้าไปมีส่วน ร่วม หรือมีบทบาทในทางการเมือง หรือไม่						
ปีที่ ๑	๑.๗๕	๑๕.๗๙	๓.๕๑	๕๕.๒๖	๒๒.๘๑	๐.๘๘
จำนวน	๒	๑๘	๔	๖๓	๒๖	๑
ปีที่ ๒	๑.๓๕	๑๐.๑๔	๕.๔๑	๕๘.๗๘	๒๔.๓๒	๐.๐๐
จำนวน	๒	๑๕	๘	๘๗	๓๖	๐
ปีที่ ๓	๑.๕๕	๙.๓๐	๗.๗๕	๕๒.๗๑	๒๘.๖๘	๐.๐๐
จำนวน	๒	๑๒	๑๐	๖๘	๓๗	๐
ปีที่ ๔	๐.๐๐	๔.๘๕	๖.๔๕	๕๒.๔๒	๓๖.๒๙	๐.๐๐
จำนวน	๐	๖	๘	๖๕	๕๕	๐

ถ้ารู้สึกว่าสถาบันการศึกษาของ
ท่านไม่ยอมรับทั้งการเรียกร้อง
และความต้องการที่ชอบด้วย

ตารางที่ ๓๐ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ต่ำ					สูง	ไม่ตอบ
	๑	๒	๓	๔	๕		
เหตุผลของพวกท่านเสียเลย ท่าน ว่ามีเหตุผลเพียงพอที่จะทำการ สไตรค์หรือไม่							
ปีที่ ๑	๗.๘๔	๑๔.๘๑	๗.๘๔	๔๗.๓๗	๒๑.๙๓	๐.๐๐	
จำนวน	๔	๑๗	๔	๕๔	๒๕	๐	
ปีที่ ๒	๓.๓๘	๑๘.๒๔	๑๒.๘๔	๓๖.๔๙	๒๗.๗๐	๑.๓๕	
จำนวน	๕	๒๗	๑๙	๕๕	๔๑	๒	
ปีที่ ๓	๓.๑๐	๑๓.๑๘	๑๑.๖๓	๔๕.๗๔	๒๖.๓๖	๐.๐๐	
จำนวน	๔	๑๗	๑๕	๕๔	๓๔	๐	
ปีที่ ๔	๐.๘๑	๑๔.๕๒	๑๓.๗๑	๔๘.๓๙	๒๒.๕๘	๐.๐๐	
จำนวน	๑	๑๘	๑๗	๖๐	๒๔	๐	

ถ้าท่านไม่พอใจนโยบาย หรือการ
ตัดสินใจของรัฐบาล ทางราชการ
หรือสถาบันการศึกษาของท่าน
ท่านคิดว่าจะปฏิบัติการเกี่ยวกับสิ่ง
ดังกล่าวหรือไม่

ปีที่ ๑	๑.๗๕	๑๒.๒๘	๑๔.๘๑	๔๖.๔๙	๒๑.๐๕	๓.๕๑
จำนวน	๒	๑๕	๑๗	๕๓	๒๔	๔
ปีที่ ๒	๑.๓๕	๑๑.๔๙	๑๓.๕๑	๕๗.๔๓	๑๕.๕๔	๐.๖๘
จำนวน	๒	๑๗	๒๐	๘๕	๒๓	๑

ตารางที่ ๓๐ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา						
ที่ตอบคำถามได้คะแนน						
คำถาม	ต่ำ		กลาง		สูง	ไม่ตอบ
	๑	๒	๓	๔	๕	
ปีที่ ๓	๑.๕๕	๖.๙๘	๑๕.๕๐	๕๖.๕๙	๑๙.๓๘	๐.๐๐
จำนวน	๒	๙	๒๐	๗๓	๒๕	๐
ปีที่ ๔	๒.๔๒	๕.๖๕	๑๓.๗๑	๕๖.๔๕	๒๐.๙๗	๐.๘๑
จำนวน	๓	๗	๑๗	๗๐	๒๖	๑
สมมติท่านรู้สึกว่ ระเบียบ						
ข้อบังคับหรือกฎหมายใด ไม่						
ยุติธรรมหรือไม่เหมาะสม ท่าน						
คิดว่าจะปฏิบัติการอย่างไร						
อย่างหนึ่งเกี่ยวกับสิ่งดังกล่าว						
หรือไม่ เช่น เขียนบทความ						
คัดค้าน เดินขบวน ฯลฯ						
ปีที่ ๑	๒.๖๓	๑๒.๒๘	๑๒.๒๘	๕๑.๗๕	๒๑.๐๕	๐.๐๐
จำนวน	๓	๑๔	๑๔	๕๙	๒๔	๐
ปีที่ ๒	๑.๓๔	๑๒.๑๖	๑๘.๙๒	๕๒.๐๓	๑๕.๘๖	๐.๖๘
จำนวน	๒	๑๘	๒๘	๗๗	๒๒	๑
ปีที่ ๓	๓.๑๐	๕.๖๕	๑๖.๒๘	๕๘.๑๔	๑๕.๕๐	๒.๓๓
จำนวน	๔	๖	๒๑	๗๕	๒๐	๓
ปีที่ ๔	๒.๔๒	๕.๐๓	๒๖.๖๑	๕๐.๐๐	๑๖.๑๓	๐.๘๑
จำนวน	๓	๕	๓๓	๖๒	๒๐	๑

ตารางที่ ๓๐ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ต่ำ					สูง	ไม่ตอบ
	๑	๒	๓	๔	๕		
การออกเสียงเลือกตั้งเป็นวิธีเดียว เท่านั้น ที่จะช่วยให้บุคคลอย่างท่าน มีสิทธิมีเสียงเกี่ยวกับการดำเนิน งานของรัฐบาล							
ปีที่ ๑	๔.๖๕	๓๐.๗๐	๕.๒๖	๔๘.๒๕	๖.๑๔	๐.๐๐	
จำนวน	๑๑	๓๕	๖	๕๕	๗	๐	
ปีที่ ๒	๑๒.๘๔	๓๕.๑๔	๔.๐๕	๓๙.๘๖	๘.๑๑	๐.๐๐	
จำนวน	๑๙	๕๒	๖	๕๙	๑๒	๐	
ปีที่ ๓	๙.๓๐	๒๑.๗๑	๑๐.๐๘	๔๗.๒๙	๑๑.๖๓	๐.๐๐	
จำนวน	๑๒	๒๘	๑๓	๖๑	๑๕	๐	
ปีที่ ๔	๑๒.๑๐	๒๙.๘๔	๘.๐๖	๔๓.๕๕	๖.๔๕	๐.๐๐	
จำนวน	๑๕	๓๗	๑๐	๕๕	๘	๐	
หากท่านมีสิทธิในการเลือกตั้ง ส.ส. ครั้งต่อไป ท่านคิดว่าจะไป ออกเสียงเลือกตั้งหรือไม่							
ปีที่ ๑	๐.๘๘	๐.๘๘	๐.๘๘	๒๒.๘๑	๗๔.๕๖	๐.๐๐	
จำนวน	๑	๑	๑	๒๖	๘๕	๐	
ปีที่ ๒	๒.๐๓	๓.๓๘	๒.๗๐	๒๒.๓๐	๖๙.๕๙	๐.๐๐	
จำนวน	๓	๔	๔	๓๓	๑๐๓	๐	

ตารางที่ ๓๐ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ต่ำ					สูง	ไม่ตอบ
	๑	๒	๓	๔	๕		
ปีที่ ๓	๓.๑๐	๑.๕๕	๑.๕๕	๑๗.๐๕	๗๖.๗๕	๐.๐๐	
จำนวน	๔	๒	๒	๒๒	๙๙	๐	
ปีที่ ๔	๐.๐๐	๑.๖๑	๒.๔๒	๒๓.๓๙	๗๑.๗๗	๐.๘๑	
จำนวน	๐	๒	๓	๒๙	๘๙	๑	

สมมติว่าจะมีการเลือกตั้ง ส.ส.

ก่อนทำการสอบไล่ ๑ วัน ท่าน

คิดว่าจะไปออกเสียงเลือกตั้ง

หรือจะอยู่ดูหนังสือเตรียมตัวสอบ

ปีที่ ๑	๔.๓๙	๑.๗๕	๖.๑๕	๓๑.๕๘	๕๖.๑๕	๐.๐๐
จำนวน	๕	๒	๗	๓๖	๖๕	๐
ปีที่ ๒	๑.๓๕	๕.๕๑	๑๐.๑๕	๔๓.๑๑	๕๐.๐๐	๐.๐๐
จำนวน	๒	๘	๑๕	๔๙	๗๕	๐
ปีที่ ๓	๕.๔๓	๒.๓๓	๖.๙๘	๓๕.๖๖	๔๙.๖๑	๐.๐๐
จำนวน	๗	๓	๙	๔๖	๖๕	๐
ปีที่ ๔	๔.๐๓	๑.๖๑	๘.๘๗	๒๗.๕๒	๕๘.๐๖	๐.๐๐
จำนวน	๓	๒	๑๑	๓๕	๗๒	๐

การไปออกเสียงเลือกตั้งไม่ค่อย

จะมีความสำคัญมากนัก ถ้าท่าน

ทราบว่าคนที่ท่านจะเลือกไม่มี

ตารางที่ ๓๐ -ต่อ

		ร้อยละของนิสิตนักศึกษา					ไม่ตอบ
		ที่ตอบคำถามได้คะแนน					
คำถาม		ต่ำ	กลาง		สูง		
		๑	๒	๓	๔		๕
โอกาสชนะ							
	ปีที่ ๑	๕.๒๖	๒.๖๓	๔.๓๙	๓๖.๘๔	๕๐.๘๘	๐.๐๐
	จำนวน	๖	๓	๕	๔๒	๕๘	๐
	ปีที่ ๒	๒.๐๓	๖.๐๘	๕.๔๑	๔๖.๖๒	๓๙.๘๖	๐.๐๐
	จำนวน	๓	๙	๘	๖๙	๕๙	๐
	ปีที่ ๓	๑.๕๕	๖.๒๐	๓.๑๐	๕๙.๖๑	๓๙.๕๓	๐.๐๐
	จำนวน	๒	๘	๔	๖๔	๕๑	๐
	ปีที่ ๔	๔.๐๓	๗.๒๖	๔.๐๓	๔๕.๑๖	๓๙.๕๒	๐.๐๐
	จำนวน	๔	๙	๕	๕๖	๕๙	๐
ในโอกาสหน้า เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น หากท่านพยายามมีส่วนร่วม หรือ มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย หรือการตัดสินใจของรัฐบาล ท่านคิดว่าจะมีผลหรือไม่							
	ปีที่ ๑	๓.๕๑	๕.๒๖	๒๐.๑๘	๕๕.๒๖	๑๕.๗๙	๐.๐๐
	จำนวน	๔	๖	๒๓	๖๓	๑๘	๐
	ปีที่ ๒	๒.๗๐	๔.๗๓	๑๙.๕๙	๕๙.๔๖	๑๒.๑๖	๑.๓๕
	จำนวน	๔	๗	๒๙	๘๘	๑๘	๒
	ปีที่ ๓	๒.๓๓	๓.๘๘	๒๕.๕๘	๕๓.๕๙	๑๓.๙๕	๐.๗๘
	จำนวน	๓	๕	๓๓	๖๙	๑๘	๑
	ปีที่ ๔	๑.๖๑	๘.๘๗	๓๑.๕๕	๕๙.๑๙	๘.๘๗	๐.๐๐
	จำนวน	๒	๑๑	๓๙	๖๑	๑๑	๐

ตารางที่ ๓๑

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง
จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง
ในช่วงคะแนน

ระดับ การศึกษา	ต่ำ				กลาง				สูง				รวม
	ชาย		หญิง		ชาย		หญิง		ชาย		หญิง		
	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	
ปีที่ ๑	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๒๖.๕๒	๓๖.๑๑	๕๒.๓๑	๕๔.๕๕	๓๐.๗๗	๑๙.๕๕	๑๐๐	๑๐๐	
จำนวน	๐	๐	๐	๐	๒๑	๑๓	๓๓	๑๖	๒๔	๗	๗๕	๓๖	
ปีที่ ๒	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๒.๒๒	๓๒.๐๕	๒๒.๒๒	๕๘.๒๕	๖๘.๘๘	๑๙.๕๒	๖.๖๗	๑๐๐	๑๐๐	
จำนวน	๐	๐	๐	๑	๒๓	๑๐	๖๐	๓๑	๒๐	๓	๑๐๓	๔๕	
ปีที่ ๓	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๑๔	๐.๐๐	๑๒.๕๐	๑๗.๐๗	๕๗.๘๕	๖๘.๒๙	๒๘.๕๑	๑๙.๖๓	๑๐๐	๑๐๐	
จำนวน	๐	๐	๑	๐	๑๑	๗	๕๑	๒๘	๒๕	๖	๘๘	๔๑	
ปีที่ ๔	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๙.๒๘	๒๙.๒๗	๕๕.๒๒	๕๑.๒๒	๒๖.๕๑	๑๙.๕๑	๑๐๐	๑๐๐	
จำนวน	๐	๐	๐	๐	๑๖	๑๒	๔๕	๒๑	๒๒	๘	๘๓	๔๑	

ตารางที่ ๓๑ ที่แสดงไว้นี้ คือ ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความ
สำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา เป็น
ตารางที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตัวแปรอิสระ ๒ ตัว คือ เพศ และระดับการศึกษา กับ
ปัจจัยตัวแปรหลัก คือความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง

ในตารางนี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาชาย ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๗๓.๐๘, ๗๗.๖๗, ๘๖.๓๖, และ ๘๐.๗๓ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๒๖.๘๒, ๓๒.๐๔, ๑๒.๕๐ และ ๑๙.๒๘ ตามลำดับ ส่วนระดับค่อนข้างต่ำและต่ำในระดับชั้นต่างๆ ไม่มี เว้นในระดับชั้นปีที่ ๓ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองแบบนี้ ระดับค่อนข้างต่ำจำนวนร้อยละ ๑.๑๔ ส่วนนิสิตนักศึกษาหญิงที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓, และ ๔ มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๖๓.๘๘, ๗๕.๕๖, และ ๗๐.๗๓ และระดับกลางจำนวนร้อยละ ๓๖.๑๑, ๒๒.๒๒, ๑๗.๐๗ และ ๒๙.๒๗ ตามลำดับ ส่วนระดับค่อนข้างต่ำและต่ำในระดับชั้นต่างๆ ไม่มี เว้นในระดับชั้นปีที่ ๒ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองแบบนี้ระดับค่อนข้างต่ำจำนวนร้อยละ ๒.๒๒

ตัวเลขเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ในแต่ละระดับการศึกษาทุกระดับ ต่างก็มีจำนวนร้อยละของผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกันเป็นส่วนใหญ่ และโดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ในพวกที่มีระดับการศึกษาสูง มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่ทางการเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง มากกว่านิสิตนักศึกษาเพศเดียวกันที่มีระดับกับการศึกษาต่ำ คิดเป็นร้อยละ ๘.๑๗ และ ๗.๑๑ ตามลำดับ กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาเพศชายและหญิง ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๗๕.๓๘ และ ๖๙.๗๒ ตามลำดับ ส่วนนิสิตนักศึกษาเพศชายและหญิง ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ โดยเฉลี่ยแล้วมีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๕๕ และ ๗๖.๘๓ ตามลำดับ

นอกจากนี้ ตัวเลขดังกล่าวข้างต้น ยังแสดงให้เห็นว่า ในระดับการศึกษาระดับเดียวกัน ในพวกนิสิตนักศึกษาที่เป็นเพศชาย มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีมากกว่านิสิตนักศึกษาหญิงเล็กน้อย กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาเพศชายที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มากกว่า

ในพวกนิสิตนักศึกษาหญิงที่เรียนในระดับชั้นเดียวกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๘.๒๐, ๒.๑๑, ๓.๔๔ และ ๑๐.๐๐ ตามลำดับ

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้จำแนกเพศแล้ว ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองของนิสิตนักศึกษา ก็ยังคงเหมือนเดิมคือ ยังคงแสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ที่มีระดับการศึกษาสูง ส่วนใหญ่ต่างก็มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองมากกว่านิสิตนักศึกษาเพศเดียวกัน ที่มีระดับการศึกษาต่ำ และนอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าว ยังแสดงให้เห็นว่า ในระดับการศึกษาระดับเดียวกัน คือระดับต่ำและสูงโดยเฉลี่ย ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองของนิสิตนักศึกษา มีความสอดคล้องตรงกัน คือ ในระดับการศึกษาทุกระดับ นิสิตนักศึกษาชาย ส่วนใหญ่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและเชื่อมั่นในตัวเองมากกว่านิสิตนักศึกษาหญิง ที่มีระดับการศึกษาระดับเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า การเมืองและการปกครองนั้น เป็นเรื่องที่มีความสลับซับซ้อน มีความเกี่ยวข้อง ครอบคลุม และหรือกระทบต่อคนทุกคนในสังคม ผู้สนใจและมีการศึกษาดีเท่าใด ก็สามารถเข้าใจ โดยเฉพาะจะรู้ถึงอิทธิพลการกระทบของการเมืองและการปกครองมากเท่านั้น และบุคคลถ้อยเข้าใจ และหรือตระหนักถึงอิทธิพลของการเมืองและการปกครองมากเท่าใด ก็จะมีมีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองมากตามไปด้วย เท่านั้น

ด้วยเหตุฉะนั้น จึงอาจตั้งเป็นสมมติฐานในการวิจัยนี้ได้ว่า "นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ" สมมติฐานนี้เป็นอย่างเดียวกับสมมติฐานที่ ๑๑ ที่ตั้งไว้สำหรับการศึกษานี้ ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในบทแรก

ผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ แสดงไว้ในตารางที่ ๓๒ และรายละเอียดการตอบคำถามในเรื่องนี้ แสดงไว้ในตารางที่ ๓๔

ตารางที่ ๓๒

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมใน
กิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง
จำแนกตามระดับการศึกษา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรม
ทางการเมืองและการปกครอง
ในช่วงคะแนน

ระดับการศึกษา	ในช่วงคะแนน					รวม
	ต่ำ		กลาง		สูง	
ระดับการศึกษา	๘-๑๓	๑๔-๒๐	๒๑-๒๗	๒๘-๓๔	๓๕-๔๐	
ปีที่ ๑	๐.๘๘	๘.๗๗	๓๕.๐๙	๕๐.๘๘	๕.๓๙	๑๐๐
จำนวน	๑	๑๐	๔๐	๕๘	๕	๑๑๔
ปีที่ ๒	๐.๐๐	๖.๗๖	๔๕.๒๗	๔๑.๒๒	๖.๗๖	๑๑๑
จำนวน	๐	๑๐	๖๗	๖๑	๑๐	๑๔๘
ปีที่ ๓	๐.๐๐	๕.๔๓	๔๔.๙๖	๓๗.๒๑	๑๒.๕๐	๑๐๐
จำนวน	๐	๗	๕๘	๔๘	๑๖	๑๒๙
ปีที่ ๔	๐.๐๐	๔.๘๔	๓๘.๗๑	๔๕.๑๖	๑๑.๒๙	๑๐๐
จำนวน	๐	๖	๔๘	๕๖	๑๔	๑๒๔

ตารางที่ ๓๒ นี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษา ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มีจำนวนร้อยละ ๕๕.๒๗, ๔๗.๙๘, ๔๙.๖๑ และ ๕๖.๔๕ ระดับกลางมีจำนวนร้อยละ ๓๕.๐๙, ๔๕.๒๗, ๔๔.๙๖ และ ๓๘.๗๑ ระดับค่อนข้างต่ำมีจำนวนร้อยละ ๘.๗๗, ๖.๗๖, ๕.๔๓ และ ๔.๘๔ ส่วนระดับต่ำมีเฉพาะระดับชั้นปีที่ ๑ โดยมีจำนวนร้อยละ ๐.๘๘

ตัวเลขเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาทุกระดับชั้นส่วนใหญ่ ต่างก็มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีลักษณะเช่นว่านี้ มากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำเล็กน้อย

ผลการวิจัยนี้ ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ไม่พิสูจน์ยืนยันสมมติฐานได้แน่ชัด ทั้งนี้ก็เพราะว่าสมมติฐานดังกล่าวได้ตั้งไว้ว่า นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ แต่การวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า โดยเฉลี่ยแล้วนิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีลักษณะดังกล่าวมากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำเล็กน้อย กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ และ ๒ โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๕๑.๖๓ ส่วนนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ ๓ และ ๔ โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวนผู้มีลักษณะดังกล่าวระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๕๓.๐๓ ซึ่งแสดงว่า โดยเฉลี่ยนิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูง มีจำนวนผู้มีลักษณะดังกล่าวระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มากกว่านิสิตนักศึกษาโดยเฉลี่ยที่มีระดับการศึกษาต่ำเพียงจำนวนร้อยละ ๑.๔๐ เท่านั้น

การที่นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาระดับสูงส่วนใหญ่ มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง แทบจะไม่แตกต่างกับนิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำและซึ่งแตกต่างกับผลการวิจัยของอาจารย์ทินพันธุ์ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ ๓๓ ซึ่งได้ผลว่า นิสิตนักศึกษาที่ยังมีการศึกษาสูงขึ้นไป ก็มีลักษณะเช่นว่านี้สูงขึ้น ก็อาจจะเป็นเหตุว่าสภาพของสังคมในปัจจุบัน เป็นประชาธิปไตยมาก ประชาชนโดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกว้างขวาง ทั้งในช่วงระยะเวลาที่ สังคมและการเมืองการปกครองอยู่ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ มีปัญหาและเหตุการณ์อันเป็นการต่อสู้กับทางการเมือง ซึ่งมีความตื่นเต้นและน่าสนใจมาก นอกจากนี้ เพราะนิสิตนักศึกษา ได้เป็นพลังสำคัญเป็นแกนนำในการล้มล้างอำนาจเผด็จการทหาร ซึ่งทำให้ได้มาซึ่งประชาธิปไตย ดังที่เคยกล่าวมาแล้ว สิ่งเหล่านี้จึงอาจเป็นสิ่งกระตุ้นผลักดันให้นิสิตนักศึกษาส่วนมาก กระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเมืองอย่างกว้างขวาง

ตารางที่ ๓๓

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นสนใจมีส่วนร่วมใน
กิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง
จำแนกระดับการศึกษา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นสนใจมีส่วนร่วมใน
กิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง^C
ในช่วงคะแนน

ระดับการศึกษา	ในช่วงคะแนน					รวม
	ต่ำ	กลาง			สูง	
	๘-๑๓	๑๔-๒๐	๒๑-๒๗	๒๘-๓๔	๓๕-๔๐	
ปีที่ ๑	๒.๘๐	๒๔.๓๐	๔๒.๕๒	๒๖.๖๔	๓.๗๔	๑๐๐ จำนวน ๒๑๔
ปีที่ ๒	๑.๒๕	๑๕.๔๒	๕๓.๗๕	๒๕.๐๐	๔.๕๓	๑๐๐ จำนวน ๒๔๐
ปีที่ ๓	๑.๔๔	๒๐.๙๐	๓๙.๙๓	๓๓.๕๘	๔.๑๐	๑๐๐ จำนวน ๒๖๘
ปีที่ ๔	๑.๓๔	๑๘.๗๕	๓๘.๘๘	๓๗.๐๓	๔.๐๒	๑๐๐ จำนวน ๒๒๔

^CNakata, *op.cit.*, p. 169.

ตารางที่ ๓๔

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องความกระตือรือร้น
สนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง ในแต่ละคำถาม
จำแนกตามระดับการศึกษา

		ร้อยละของนิสิตนักศึกษา						ไม่ตอบ
		ที่ตอบคำถามได้คะแนน						
คำถาม		ต่ำ		กลาง		สูง		
		๑	๒	๓	๔	๕	๖	
โดยปกติแล้ว ท่านติดตามข่าวสาร								
การเมืองและของทางราชการ								
จากหนังสือพิมพ์ บ่อยเพียงใด								
ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๐.๐๐	๘.๖๕	๓.๕๑	๑๓.๑๖	๓๒.๔๖	๔๑.๒๓	๐.๐๐
	จำนวน	๐	๑๑	๔	๑๕	๓๗	๔๗	๐
	ปีที่ ๒	๐.๐๐	๒.๗๐	๑.๓๕	๘.๑๑	๔๒.๕๗	๔๕.๒๗	๐.๐๐
	จำนวน	๐	๔	๒	๑๒	๖๓	๖๗	๐
	ปีที่ ๓	๐.๗๘	๐.๐๐	๒.๓๓	๕.๔๓	๔๔.๑๙	๔๗.๒๙	๐.๐๐
	จำนวน	๑	๐	๓	๗	๕๗	๖๑	๐
	ปีที่ ๔	๐.๐๐	๔.๘๔	๒.๔๒	๘.๘๗	๓๑.๔๕	๕๒.๔๒	๐.๐๐
	จำนวน	๐	๖	๓	๑๑	๓๔	๖๔	๐
โดยปกติแล้ว ท่านติดตามข่าวสาร								
การเมืองและของทางราชการ								
จากวิทยุ บ่อยเพียงใด								
ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๐.๐๐	๑๔.๐๔	๒.๖๓	๑๔.๐๔	๔๒.๑๑	๒๗.๑๙	๐.๐๐
	จำนวน	๐	๑๖	๓	๑๖	๔๘	๓๑	๐

ตารางที่ ๓๔ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ระดับ						ไม่ตอบ	
	ต่ำ	กลาง			สูง			
	๑	๒	๓	๔	๕	๖		
ปีที่ ๒	๑.๓๕	๑๖.๒๒	๒.๐๓	๗.๔๓	๕๒.๐๓	๒๐.๒๗	๐.๖๘	
จำนวน	๒	๒๔	๓	๑๑	๗๗	๓๐	๑	
ปีที่ ๓	๓.๑๐	๒๑.๗๑	๑.๕๕	๑๐.๐๘	๓๗.๙๘	๒๕.๕๘	๐.๐๐	
จำนวน	๔	๒๘	๒	๑๓	๔๕	๓๓	๐	
ปีที่ ๔	๐.๐๐	๑๓.๗๑	๓.๒๓	๑๒.๙๐	๔๑.๙๔	๒๘.๒๓	๐.๐๐	
จำนวน	๐	๑๗	๔	๑๖	๕๒	๓๕	๐	
โดยปกติแล้ว ท่านติดตามข่าว								
สารการเมือง และของทาง								
ราชการจากโทรทัศน์								
บ่อยเพียงใด								
ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๒.๖๓	๓๒.๔๖	๒.๖๓	๑๘.๕๒	๓๑.๕๘	๑๒.๒๘	๐.๐๐
จำนวน	๓	๓๗	๓	๒๑	๓๖	๑๔	๐	
ปีที่ ๒	๔.๗๓	๓๑.๗๖	๔.๗๓	๑๗.๕๗	๓๓.๑๑	๘.๑๑	๐.๐๐	
จำนวน	๗	๔๗	๗	๒๖	๔๕	๑๒	๐	
ปีที่ ๓	๕.๔๓	๓๗.๒๑	๓.๑๐	๑๖.๒๘	๒๖.๓๖	๑๑.๖๓	๐.๐๐	
จำนวน	๗	๔๘	๔	๒๑	๓๔	๑๕	๐	
ปีที่ ๔	๔.๘๔	๓๕.๔๘	๓.๒๓	๑๓.๗๑	๓๒.๒๖	๑๐.๕๘	๐.๐๐	
จำนวน	๖	๔๔	๔	๑๗	๔๐	๑๓	๐	

ตารางที่ ๓๔ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ต่ำ		กลาง			สูง	ไม่ตอบ	
	๑	๒	๓	๔	๕	๖		
ทำนุพศุขราชการเมือง และ								
ปัญหาของทางราชการกับคนอื่น								
บ่อยเพียงใด								
ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๒.๖๓	๓๖.๘๔	๓.๕๑	๑๗.๕๕	๓๔.๒๑	๕.๒๖	๐.๐๐
จำนวน		๓	๔๒	๔	๒๐	๓๙	๖	๐
ปีที่ ๒	๐.๐๐	๔๕.๙๕	๙.๔๖	๑๖.๘๙	๒๒.๙๗	๔.๗๓	๐.๐๐	
จำนวน	๐	๖๘	๑๔	๒๕	๓๔	๗	๐	
ปีที่ ๓	๐.๗๘	๔๑.๘๖	๔.๖๕	๒๒.๔๘	๒๓.๒๖	๖.๒๐	๐.๗๘	
จำนวน	๑	๕๕	๖	๒๙	๓๐	๘	๑	
ปีที่ ๔	๐.๘๑	๓๘.๗๑	๔.๘๔	๙.๖๘	๔๐.๓๒	๔.๘๔	๐.๘๑	
จำนวน	๑	๕๘	๖	๑๒	๕๐	๖	๑	
ทำนุเคยร่วมฟังการอภิปราย								
ปัญหาของทางการเมืองและสังคม								
บ่อยเพียงใด								
ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๑.๗๕	๑๕.๗๙	๕๗.๘๙	๒๔.๕๖	-	-	๐.๐๐
จำนวน		๒	๑๘	๖๖	๒๘	-	-	๐
ปีที่ ๒	๑.๓๕	๑๓.๕๑	๕๖.๗๖	๒๘.๓๘	-	-	๐.๐๐	
จำนวน	๒	๒๐	๘๔	๔๒	-	-	๐	
ปีที่ ๓	๐.๗๘	๑๗.๘๓	๕๖.๕๙	๒๔.๘๑	-	-	๐.๐๐	
จำนวน	๑	๒๓	๗๓	๓๒	-	-	๐	

ตารางที่ ๓๔ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ที่ตอบคำถามได้คะแนน						ไม่ตอบ	
	ต่ำ	กลาง			สูง			
	๑	๒	๓	๔	๕	๖		
ปีที่ ๔	๑.๖๑	๑๔.๕๒	๕๘.๐๖	๒๕.๘๑	-	-	๐.๐๐	
จำนวน	๒	๑๘	๗๒	๓๒	-	-	๐	
ท่านได้เคยทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่								
พยายามมีส่วนร่วม หรือมีอิทธิพล								
ต่อการกำหนดนโยบาย หรือการ								
ตัดสินใจของรัฐบาล หรือสถาบัน								
การศึกษาของท่านหรือไม่								
ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๒๙.๘๒	๓๙.๕๗	๒๑.๙๓	๘.๗๒	-	-	๐.๐๐
จำนวน		๓๔	๔๕	๒๕	๑๐	-	-	๐
ปีที่ ๒	๒๕.๖๘	๔๓.๙๒	๒๑.๖๒	๘.๗๘	-	-	๐.๐๐	
จำนวน		๓๘	๖๕	๓๒	๑๓	-	-	๐
ปีที่ ๓	๒๓.๒๖	๓๔.๑๑	๓๑.๗๘	๑๐.๘๕	-	-	๐.๐๐	
จำนวน		๓๐	๔๔	๔๑	๑๔	-	-	๐
ปีที่ ๔	๑๗.๗๔	๔๑.๑๓	๓๑.๔๕	๙.๖๘	-	-	๐.๐๐	
จำนวน		๒๒	๕๑	๓๘	๑๒	-	-	๐

ท่านเคยแสดงความคิดเห็น

เกี่ยวกับการบริหารงาน ของ

นิสิตนักศึกษาในสถาบันการ

ศึกษาของท่าน ผ่านองค์การ

ตารางที่ ๓๔ -ต่อ-

		ร้อยละของนิสิตนักศึกษา						
		ที่ตอบคำถามได้คะแนน						
คำถาม		ต่ำ		กลาง		สูง		
		๑	๒	๓	๔	๕	๖	ไม่ตอบ
นิสิตนักศึกษาของสถาบันการ								
ศึกษาของท่านหรือไม่								
ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๓๘.๖๐	๒๒.๘๑	๒๙.๘๒	๖.๔๑	-	-	๒.๖๓
	จำนวน	๔๔	๒๖	๓๔	๗	-	-	๓
	ปีที่ ๒	๔๕.๒๗	๑๔.๑๙	๓๒.๔๓	๘.๑๑	-	-	๐.๐๐
	จำนวน	๖๗	๒๑	๔๘	๑๒	-	-	๐
	ปีที่ ๓	๓๔.๘๘	๒๕.๘๑	๓๑.๐๑	๙.๓๐	-	-	๐.๐๐
	จำนวน	๔๕	๓๒	๔๐	๑๒	-	-	๐
	ปีที่ ๔	๓๑.๔๕	๒๔.๑๙	๓๒.๒๖	๑๒.๑๐	-	-	๐.๐๐
	จำนวน	๓๙	๓๐	๔๐	๑๕	-	-	๐
ท่านไปออกเสียงเลือกตั้งทุก								
ครั้งที่มีขึ้นในสถาบันการศึกษา								
ของท่านหรือไม่								
ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๔.๒๖	๖.๑๔	๑๔.๗๙	๖๙.๓๐	-	-	๓.๕๑
	จำนวน	๖	๗	๑๘	๗๙	-	-	๔
	ปีที่ ๒	๒.๐๓	๒.๗๐	๒๓.๖๔	๗๐.๙๕	-	-	๐.๖๘
	จำนวน	๓	๔	๓๕	๑๐๕	-	-	๑
	ปีที่ ๓	๓.๑๐	๐.๗๘	๒๗.๔๑	๖๘.๒๒	-	-	๐.๐๐
	จำนวน	๔	๑	๓๖	๘๘	-	-	๑
	ปีที่ ๔	๐.๐๐	๑.๖๑	๓๖.๒๙	๖๒.๑๐	-	-	๐.๐๐
	จำนวน	๐	๒	๔๕	๗๗	-	-	๐

ตารางที่ ๓๕

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วม

ในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง

จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วม													
ในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง													
ในช่วงคะแนน													
		ต่ำ		กลาง				สูง					
		๘-๑๓		๑๔-๒๐		๒๑-๒๗		๒๘-๓๔		๓๕-๔๐			
		เพศ										รวม	
ระดับ		ช.		ญ.		ช.		ญ.		ช.		ญ.	
การศึกษา		ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.
ปีที่ ๑	๐.๐๐	๒.๗๘	๕.๑๓	๑๖.๖๗	๓๓.๓๓	๓๘.๘๙	๕๕.๑๓	๔๑.๖๗	๖.๑๔	๐.๐๐	๑๐๐	๑๐๐	
จำนวน	๐	๑	๔	๖	๒๖	๑๔	๔๓	๑๕	๕	๐	๗๘	๓๖	
ปีที่ ๒	๐.๐๐	๐.๐๐	๔.๘๕	๑๑.๑๑	๔๓.๖๙	๔๘.๘๙	๕๕.๖๖	๓๓.๓๓	๖.๘๐	๖.๖๗	๑๐๐	๑๐๐	
จำนวน	๐	๐	๕	๕	๔๕	๒๒	๔๖	๑๕	๗	๓	๑๐๓	๔๕	
ปีที่ ๓	๐.๐๐	๐.๐๐	๕.๖๘	๕.๘๘	๓๗.๕๐	๖๐.๙๘	๕๓.๑๘	๒๕.๓๙	๑๓.๖๕	๙.๗๖	๑๐๐	๑๐๐	
จำนวน	๐	๐	๕	๒	๓๓	๒๕	๓๘	๑๐	๑๒	๔	๘๘	๔๑	
ปีที่ ๔	๐.๐๐	๐.๐๐	๕.๘๒	๕.๘๘	๓๑.๓๓	๕๓.๖๖	๕๐.๖๐	๓๕.๑๕	๑๓.๒๕	๗.๓๒	๑๐๐	๑๐๐	
จำนวน	๐	๐	๔	๒	๒๖	๒๒	๔๒	๑๕	๑๑	๓	๘๓	๔๑	

ตารางที่ ๓๕ ที่แสดงไว้นี้ คือตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษา ที่มีความกระตือรือร้นสนใจ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา เป็นตารางที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตัวแปรอิสระ ๒ ตัว คือ เพศและระดับการศึกษา กับปัจจัยตัวแปรหลัก คือ ความกระตือรือร้นสนใจ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง

ในตารางนี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาชาย ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง ระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๖๑.๔๔, ๕๑.๔๖, ๕๖.๘๒ และ ๖๓.๘๕ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๓๓.๓๓, ๔๓.๖๙, ๓๗.๕๐ และ ๓๑.๓๓ ระดับค่อนข้างต่ำ จำนวนร้อยละ ๕.๑๓, ๕.๘๕, ๕.๖๘ และ ๕.๘๒ ตามลำดับ สำหรับระดับต่ำนั้นไม่มีเลย ส่วนนิสิตนักศึกษาหญิง ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีลักษณะดังกล่าวระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๔๑.๖๗, ๕๐.๐๐, ๓๕.๑๕ และ ๔๑.๔๗ ระดับกลาง จำนวนร้อยละ ๓๘.๘๘, ๔๘.๘๘, ๖๐.๕๘ และ ๕๓.๖๖ ระดับค่อนข้างต่ำ จำนวนร้อยละ ๑๖.๖๗, ๑๑.๑๑, ๕.๘๘ และ ๕.๘๘ ตามลำดับ สำหรับระดับต่ำนั้นมีเฉพาะชั้นปีที่ ๑ มีจำนวนร้อยละ ๒.๗๘

ตัวเลขเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่านิสิตนักศึกษาที่เป็นเพศชาย ในแต่ระดับชั้น ต่างก็มีจำนวนร้อยละของผู้มีความกระตือรือร้นสนใจ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง ระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกันเป็นส่วนใหญ่ ส่วนนิสิตนักศึกษาเพศหญิง ในแต่ระดับ ต่างก็มีจำนวนร้อยละของผู้มีความกระตือรือร้นสนใจ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองในระดับกลางค่อนข้างสูงเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจอนุมานได้ว่า มีความกระตือรือร้นสนใจ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง และแสดงให้เห็นว่า โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เป็นเพศชาย ในพวกที่มีระดับการศึกษาสูง มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีมากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำเล็กน้อย คือ มากกว่าคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๓.๘๔ กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาเพศชาย ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๕๖.๕๐ ส่วนนิสิตนักศึกษาเพศ

ชาย ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้า
มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวน
ร้อยละ ๖๐.๓๔

ส่วนสำหรับนิสิตนักศึกษาเพศหญิง โดยเฉลี่ยแล้ว พวกที่มีระดับการศึกษาสูง มีจำนวน
ผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง ระดับสูง
และค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีน้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำเล็กน้อย
คือ น้อยกว่าคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๓.๐๓ กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาเพศหญิง ที่เรียนในระดับชั้นปี
ที่ ๑ และ ๒ โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทาง
การเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๔๐.๘๔ ส่วน
นิสิตนักศึกษาเพศหญิง ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวนผู้มีความกระตือ
รือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน
คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๓๗.๘๑

นอกจากนี้ ตัวเลขดังกล่าวข้างต้น ยังแสดงให้เห็นว่า ในระดับการศึกษาระดับเดียวกัน
ทุกระดับ นิสิตนักศึกษาที่เป็นเพศชาย มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรม
ทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละมี มากกว่า
นิสิตนักศึกษาหญิง กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาเพศชายที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓, และ ๔ มี
จำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับ
สูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มากกว่าในพวกนิสิตนักศึกษาหญิงที่เรียนในระดับชั้นเดียวกัน คิดเป็น
จำนวนร้อยละ ๑๔.๘๗, ๑๑.๔๖, ๒๒.๖๗ และ ๒๒.๓๔ ตามลำดับ

ผลการวิจัยนี้ เป็นการแสดงให้เห็นว่า เมื่อจำแนกเพศแล้ว ลักษณะความสัมพันธ์ระ
หว่างระดับการศึกษา กับความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการ
ปกครองนิสิตนักศึกษา แตกต่างไปจากเดิม กล่าวคือ ผลการวิจัยนี้ แสดงว่า เฉพาะนิสิตนักศึกษา
เพศชายเท่านั้นที่โดยเฉลี่ยแล้ว ยังมีระดับการศึกษาสูงขึ้น จะยังมีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามี
ส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองมากขึ้น ส่วนสำหรับนิสิตนักศึกษาหญิง ผลจะ
มีลักษณะตรงกันข้าม คือโดยเฉลี่ยแล้ว ยังมีระดับการศึกษาสูงขึ้น จะกลับมีความกระตือรือร้น
ใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองลดลง และนอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าว

ยังแสดงให้เห็นว่า ในระดับการศึกษาระดับเดียวกัน ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองของนิสิตนักศึกษา ไม่แตกต่างไปจากเดิม คือยังคงแสดงว่า นิสิตนักศึกษาชายส่วนใหญ่ มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง มากกว่านิสิตนักศึกษาหญิง กล่าวคือ ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า ในแต่ละระดับการศึกษา นิสิตนักศึกษาชายส่วนใหญ่ มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง มากกว่านิสิตนักศึกษาหญิงที่มีระดับการศึกษาระดับเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ

ในลำดับหัวข้อการวิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ได้ชี้ให้เห็นแล้วว่า ผู้มีการศึกษาสูงส่วนใหญ่ จะมีความโน้มเอียงนิยมหรือมีความคิดความเชื่อสนับสนุนหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย หรือมีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยสูง และทั้งนี้โดยที่ประชาธิปไตยนั้น มีลักษณะเป็นสิ่งตรงข้ามกับเผด็จการ เราจึงอาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ผู้มีการศึกษาสูงส่วนใหญ่ จะมีความโน้มเอียง มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการน้อย

ด้วยเหตุฉะนั้น จึงอาจตั้งเป็นสมมติฐานในการวิจัยนี้ได้ว่า "นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการน้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ" สมมติฐานนี้เป็นอย่างเดียวกับหรือตรงกับสมมติฐานที่ ๑๒ ที่ตั้งไว้สำหรับการศึกษานี้ ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในบทแรก

ผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ แสดงไว้ในตารางที่ ๓๖ และรายละเอียดการตอบคำถามในเรื่องนี้ แสดงไว้ในตารางที่ ๓๘

ตารางที่ ๓๖

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ
จำแนกตามระดับการศึกษา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ ในช่วงคะแนน						
	ต่ำ		กลาง		สูง	
ระดับการศึกษา	๑๒-๒๑	๒๒-๓๑	๓๒-๔๐	๔๑-๕๐	๕๑-๖๐	รวม
ปีที่ ๑	๑๒.๒๘	๓๒.๕๖	๔๔.๗๔	๑๐.๕๓	๐.๐๐	๑๐๐
จำนวน	๑๔	๓๗	๕๑	๑๒	๐	๑๑๔
ปีที่ ๒	๒.๗๐	๓๔.๕๖	๔๙.๓๒	๑๓.๕๑	๐.๐๐	๑๐๐
จำนวน	๔	๕๑	๗๓	๒๐	๐	๑๔๘
ปีที่ ๓	๙.๓๐	๔๐.๓๑	๔๑.๐๔	๙.๓๐	๐.๐๐	๑๐๐
จำนวน	๑๒	๕๒	๕๓	๑๒	๐	๑๒๙
ปีที่ ๔	๗.๒๖	๓๗.๑๐	๔๕.๙๗	๙.๖๘	๐.๐๐	๑๐๐
จำนวน	๙	๔๖	๕๗	๑๒	๐	๑๒๔

ตารางที่ ๓๖ นี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษา ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน จำนวนร้อยละ ๔๔.๗๔, ๓๗.๑๖, ๔๙.๖๑ และ ๔๕.๓๖ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๔๔.๗๔, ๔๙.๓๒, ๔๑.๐๔ และ ๔๕.๙๗ ระดับค่อนข้างสูงจำนวนร้อยละ ๑๐.๕๓, ๑๓.๕๑, ๙.๓๐ และ ๙.๖๘ ตามลำดับ ส่วนระดับสูงนั้นไม่มี

ตัวเลขเหล่านี้ แสดงว่า นิสิตนักศึกษาแต่ละระดับชั้นส่วนใหญ่ ต่างก็มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบเผด็จการน้อย หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ไม่เป็นแบบเผด็จการ และนิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงโดยเฉลี่ยแล้ว ส่วนใหญ่มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำเล็กน้อย

ผลการวิจัยนี้ ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ไม่พิสูจน์ยืนยันสมมติฐานได้แน่ชัด ทั้งนี้เพราะว่า สมมติฐานดังกล่าวได้ตั้งไว้ว่า นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ แต่ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำเล็กน้อย กล่าวคือ โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๔๐.๕๕ ส่วนนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ ๓ และ ๔ โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบดังกล่าวระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๔๖.๕๔ ซึ่งแสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงมีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบดังกล่าวระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน มากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำเพียงจำนวนร้อยละ ๖.๐๔ เท่านั้น

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการวิจัยนี้ กับของอาจารย์ทินพันธุ์ ซึ่งได้ผลว่า นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการมากกว่า นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำเล็กน้อย ดังแสดงไว้ในตารางที่ ๓๗ ซึ่งมีลักษณะตรงข้ามหรือขัดกัน ทำให้สามารถกล่าวได้โดยหนึ่งว่า ระดับศึกษานั้น อาจเป็นปัจจัยตัวแปรที่ไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการของนิสิตนักศึกษา

ตารางที่ ๓๗

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ
จำแนกตามระดับการศึกษา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ ^d ในช่วงคะแนน						
	ต่ำ		กลาง		สูง	
ระดับ การศึกษา	๒๐-๓๕	๓๖-๓๑	๔๒-๖๘	๖๙-๘๔	๘๕-๑๐๐	รวม
ปีที่ ๑	๐.๐๐	๒.๘๐	๔๓.๒๗	๔๒.๕๒	๑.๔๐	๑๐๐ จำนวน ๒๑๔
ปีที่ ๒	๐.๘๓	๖.๖๗	๔๐.๐๐	๔๗.๕๐	๕.๐๐	๑๐๐ จำนวน ๒๔๐
ปีที่ ๓	๐.๗๕	๓.๓๖	๔๗.๗๖	๔๓.๒๘	๔.๘๕	๑๐๐ จำนวน ๒๖๘
ปีที่ ๔	๐.๘๘	๓.๑๓	๔๕.๕๔	๔๗.๓๒	๓.๑๓	๑๐๐ จำนวน ๒๒๔

^dNakata, op.cit., p. 176.

ตารางที่ ๓๘

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องเพศจกการ ในแต่ละคำถาม
จำแนกตามระดับการศึกษา

		ร้อยละของนิสิตนักศึกษา					ไม่ตอบ
		ที่ตอบคำถามได้คะแนน					
คำถาม		ต่ำ	กลาง	สูง			
		๑	๒	๓	๔	๕	
หากท่านมีอำนาจ ท่านจะห้ามคนไทย							
แต่งกายและไว้ทรงผมแบบฮิปปี้							
ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๒๑.๙๓	๔๔.๗๔	๑๙.๓๐	๑๐.๕๓	๓.๕๐	๐.๐๐
	จำนวน	๒๔	๕๑	๒๒	๑๒	๔	๐
	ปีที่ ๒	๒๐.๙๔	๔๕.๙๔	๑๙.๕๙	๑๒.๑๖	๑.๓๔	๐.๐๐
	จำนวน	๓๑	๖๘	๒๙	๑๘	๒	๐
	ปีที่ ๓	๒๔.๘๑	๔๓.๔๑	๒๓.๒๖	๖.๒๐	๒.๓๓	๐.๐๐
	จำนวน	๓๒	๕๖	๓๐	๘	๓	๐
	ปีที่ ๔	๒๕.๘๑	๔๔.๓๔	๒๓.๓๙	๔.๘๔	๐.๘๑	๐.๘๑
	จำนวน	๓๒	๕๔	๒๙	๖	๑	๑

ในยามฉุกเฉิน ผู้นำควรมีอำนาจทำอะไร
อะไรได้ตามความจำเป็นเพื่อส่วนรวม
แม้จะต้องใช้กำลังบังคับ มีการสูญเสียชีวิต
และเกิดความลำบากยากแค้นของคนเป็นจำนวน
ไม่น้อยก็ตาม

ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๑๔.๘๑	๒๙.๘๒	๑๑.๔๐	๓๗.๓๒	๖.๑๔	๐.๐๐
	จำนวน	๑๗	๓๔	๑๓	๔๓	๗	๐

ตารางที่ ๓๘ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา							
ที่ตอบคำถามได้คะแนน							
คำถาม	ต่ำ		กลาง		สูง	ไม่ตอบ	
	๑	๒	๓	๔	๕		
ปีที่ ๒	๑๖.๒๒	๒๓.๖๕	๑๕.๕๔	๓๕.๘๑	๘.๗๘	๐.๐๐	
จำนวน	๒๔	๓๕	๒๓	๕๓	๑๓	๐	
ปีที่ ๓	๑๕.๕๐	๒๖.๓๖	๑๖.๒๘	๓๕.๘๘	๖.๒๐	๐.๗๘	
จำนวน	๒๐	๓๔	๒๑	๔๕	๘	๑	
ปีที่ ๔	๑๑.๒๙	๓๕.๔๘	๑๑.๒๙	๓๖.๒๙	๕.๖๕	๐.๐๐	
จำนวน	๑๔	๔๔	๑๔	๔๕	๗	๐	
ผู้กระทำผิดที่เป็นภัยต่อสังคมร้ายแรง							
เช่น วางเพลิง ค้าเฮโรอีน							
มาตรการเพิ่มขึ้น ควรได้รับการ							
พิจารณาโทษโดยใช้มาตรา ๑๗							
อย่างที่เคยใช้ หรือศาลพิเศษ							
ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๑๑.๔๐	๒๑.๐๕	๑๑.๔๐	๓๑.๕๘	๒๕.๕๖	๐.๐๐
จำนวน	๑๓	๒๔	๑๓	๓๖	๒๘	๐	
ปีที่ ๒	๖.๗๖	๑๖.๘๙	๑๐.๑๔	๓๕.๑๔	๓๑.๐๘	๐.๐๐	
จำนวน	๑๐	๒๕	๑๕	๔๒	๔๖	๐	
ปีที่ ๓	๑๒.๔๐	๒๓.๒๖	๑๑.๖๓	๓๗.๒๑	๑๕.๓๐	๐.๐๐	
จำนวน	๑๖	๓๐	๑๕	๔๘	๒๐	๐	
ปีที่ ๔	๘.๐๖	๒๒.๕๘	๘.๐๖	๓๘.๗๑	๒๑.๗๗	๐.๘๑	
จำนวน	๑๐	๒๘	๑๐	๔๘	๒๗	๑	

ตารางที่ ๓๘ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม		ที่ตอบคำถามได้คะแนน					ไม่ตอบ	
		ต่ำ	กลาง	สูง				
		๑	๒	๓	๔	๕		
ในบรรดานายกรัฐมนตรีที่แล้วๆ มา ท่านชอบจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ มากที่สุด เพราะเป็นคนเข้มแข็ง เด็ดขาด	ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๒๐.๑๘	๒๕.๔๔	๒๒.๘๑	๒๔.๕๖	๗.๐๒	๐.๐๐
		จำนวน	๒๓	๒๙	๒๖	๒๘	๘	๐
		ปีที่ ๒	๑๙.๕๙	๒๓.๖๕	๑๘.๒๔	๒๔.๓๒	๑๓.๕๑	๐.๖๘
		จำนวน	๒๔	๓๔	๒๗	๓๖	๒๐	๑
		ปีที่ ๓	๒๐.๑๖	๒๙.๔๖	๒๗.๑๓	๑๔.๗๓	๗.๗๕	๐.๗๘
		จำนวน	๒๖	๓๘	๓๕	๑๙	๑๐	๑
		ปีที่ ๔	๑๗.๗๔	๒๖.๖๑	๒๐.๙๗	๒๐.๙๗	๑๒.๙๐	๐.๘๑
		จำนวน	๒๒	๓๓	๒๖	๒๖	๑๖	๑

สิ่งที่ประเทศเราต้องการมากที่สุด
ยิ่งกว่าโครงการและ พ.ร.บ.
ต่างๆ ของรัฐบาล ก็คือการเมืองผู้นำ
ที่มีความสามารถเข้มแข็ง เสียสละ
และเป็นผู้ที่ เราจะไว้เนื้อเชื่อใจ
ให้ทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อเราได้

ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๕.๒๖	๑๗.๕๔	๕.๒๖	๓๓.๓๓	๓๗.๗๒	๐.๘๘
	จำนวน	๖	๒๐	๖	๓๘	๔๓	๑

ตารางที่ ๓๘ - ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ต่ำ		กลาง		สูง		ไม่ตอบ
	๑	๒	๓	๔	๕		
ปีที่ ๒	๓.๓๘	๑๐.๘๑	๙.๔๖	๔๓.๕๗	๓๓.๑๑	๐.๖๘	
จำนวน	๕	๑๖	๑๔	๖๓	๔๙	๑	
ปีที่ ๓	๕.๔๓	๑๓.๑๘	๕.๔๓	๔๓.๔๑	๓๑.๐๑	๑.๕๕	
จำนวน	๗	๑๗	๗	๕๖	๔๐	๒	
ปีที่ ๔	๔.๐๓	๑๒.๙๐	๕.๖๕	๓๙.๕๒	๓๗.๑๐	๐.๘๑	
จำนวน	๕	๑๖	๗	๔๙	๔๖	๑	

ถ้าจะพัฒนาประเทศให้รวดเร็วทุกๆ

ด้าน ต้องมีผู้นำที่เข้มแข็ง เด็ดขาด

เช่น จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์

ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๒๐.๑๘	๓๑.๕๘	๑๑.๔๐	๓๐.๗๐	๕.๒๖	๐.๘๘
จำนวน		๒๓	๓๖	๑๓	๓๕	๖	๑
ปีที่ ๒	๑๗.๕๗	๓๑.๗๖	๑๖.๘๙	๑๙.๕๙	๑๓.๕๑	๐.๖๘	
จำนวน		๒๖	๔๗	๒๕	๒๙	๒๐	๑
ปีที่ ๓	๑๘.๖๐	๓๕.๖๖	๑๙.๓๘	๑๙.๓๘	๖.๒๐	๐.๗๘	
จำนวน		๒๔	๔๖	๒๔	๒๕	๘	๑
ปีที่ ๔	๑๗.๗๔	๓๒.๒๖	๑๒.๑๐	๒๕.๐๐	๑๑.๒๙	๑.๖๑	
จำนวน		๒๒	๔๐	๑๕	๓๑	๑๔	๒

ตารางที่ ๓๘ - ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม		ที่ตอบคำถามได้คะแนน					ไม่ตอบ		
		ต่ำ	กลาง			สูง			
		๑	๒	๓	๔	๕			
การริเริ่มให้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทางการเมืองและสังคม ควรเป็นความรับผิดชอบส่วนใหญ่ของผู้นำทางการเมือง ไม่ใช่ประชาชน	ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๔๑.๒๓	๔๓.๘๖	๕.๒๖	๗.๘๙	๑.๗๕	๐.๐๐	
	จำนวน		๔๗	๕๐	๖	๙	๒	๐	
	ปีที่ ๒	๒๙.๐๕	๔๐.๕๔	๙.๔๖	๑๖.๒๒	๔.๐๕	๐.๖๘		
	จำนวน		๔๓	๖๐	๑๔	๒๔	๖	๑	
	ปีที่ ๓	๓๔.๘๘	๕๑.๑๖	๒.๓๓	๑๑.๖๓	๐.๐๐	๐.๐๐		
	จำนวน		๔๕	๖๖	๓	๑๔	๐	๐	
	ปีที่ ๔	๒๕.๘๑	๔๖.๗๗	๘.๐๖	๑๕.๓๒	๔.๐๓	๐.๐๐		
	จำนวน		๓๒	๕๘	๑๐	๑๙	๕	๐	
	เป็นการยากที่จะนำประชาธิปไตยมาใช้ในเมืองไทย เพราะคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่มีความสามารถที่จะปกครองตนเองได้	ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๒๐.๑๘	๔๔.๗๔	๖.๑๘	๒๕.๔๔	๓.๕๑	๐.๐๐
	จำนวน		๓๒	๕๘	๑๐	๑๙	๕	๐	

ตารางที่ ๓๘ -ต่อ

		ร้อยละของนิสิตนักศึกษา					ไม่ตอบ
		ที่ตอบคำถามได้คะแนน					
คำถาม		ต่ำ	กลาง		สูง		
		๑	๒	๓	๔		๕
	ปีที่ ๒	๑๖.๘๘	๔๑.๒๒	๑๓.๕๑	๒๓.๖๕	๔.๗๓	๐.๐๐
	จำนวน	๒๕	๖๑	๒๐	๓๕	๗	๐
	ปีที่ ๓	๑๓.๘๕	๔๖.๕๑	๑๔.๗๓	๒๐.๑๖	๓.๑๐	๑.๕๕
	จำนวน	๑๘	๖๐	๑๙	๒๖	๔	๒
	ปีที่ ๔	๑๗.๗๔	๔๐.๓๒	๑๖.๑๓	๒๑.๗๗	๔.๐๓	๐.๐๐
	จำนวน	๒๒	๕๐	๒๐	๒๗	๕	๐
คนไทยยังไม่พร้อมสำหรับการ							
ปกครองแบบประชาธิปไตย							
ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๑๔.๘๑	๓๘.๘๔	๖.๑๔	๓๐.๗๐	๑๐.๕๓	๐.๘๘
	จำนวน	๑๗	๔๒	๗	๓๕	๑๒	๑
	ปีที่ ๒	๙.๔๖	๓๑.๗๖	๑๔.๑๙	๓๕.๘๑	๘.๗๘	๐.๐๐
	จำนวน	๑๔	๔๗	๒๑	๕๓	๑๓	๐
	ปีที่ ๓	๑๕.๕๐	๓๗.๒๑	๑๐.๘๔	๓๒.๕๖	๓.๑๐	๐.๗๘
	จำนวน	๒๐	๔๘	๑๔	๔๒	๕	๑
	ปีที่ ๔	๑๒.๙๐	๓๖.๒๙	๑๔.๕๒	๓๐.๖๔	๕.๕๖	๐.๐๐
	จำนวน	๑๖	๔๔	๑๘	๓๘	๗	๐

ตารางที่ ๓๘ -ต่อ-

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม		ที่ตอบคำถามได้คะแนน					ไม่ตอบ	
		ต่ำ	กลาง		สูง			
		๑	๒	๓	๔	๕		
ประชาธิปไตย ไม่ใช่ระบบการปกครองที่เหมาะสมที่สุดสำหรับประเทศไทย	ระดับการศึกษา	ปีที่ ๑	๒๖.๓๒	๓๑.๕๘	๑๓.๑๖	๒๑.๐๕	๗.๘๙	๐.๐๐
	จำนวน		๓๐	๓๖	๑๕	๒๔	๙	๐
	ปีที่ ๒	๑๐.๘๑	๓๒.๔๓	๒๕.๐๐	๒๒.๙๗	๗.๔๓	๑.๓๕	
	จำนวน		๑๖	๔๘	๓๗	๓๔	๑๑	๒
	ปีที่ ๓	๑๖.๒๘	๓๑.๐๑	๒๓.๒๖	๒๓.๒๖	๖.๒๐	๐.๐๐	
	จำนวน		๒๑	๔๐	๓๐	๓๐	๘	๐
	ปีที่ ๔	๑๒.๑๐	๓๐.๖๕	๒๒.๕๘	๒๖.๖๑	๗.๒๖	๐.๘๑	
	จำนวน		๑๕	๓๘	๒๘	๓๓	๙	๑
	การเป็นผู้มีอำนาจ เป็นเจ้าคน	ปีที่ ๑	๕๕.๒๖	๒๑.๙๓	๑๓.๑๖	๙.๖๕	๐.๐๐	๐.๐๐
	จำนวน		๖๓	๒๕	๑๕	๑๑	๐	๐
	ปีที่ ๒	๕๒.๐๓	๓๓.๗๘	๗.๔๓	๖.๐๘	๐.๖๘	๐.๐๐	
	จำนวน		๗๗	๕๐	๑๑	๙	๑	๐
ปีที่ ๓	๕๐.๓๑	๓๗.๒๑	๑๕.๕๐	๓.๘๘	๓.๑๐	๐.๐๐		
จำนวน		๕๒	๔๘	๒๐	๕	๔	๐	
นายคน แสดงให้เห็นการเป็นคนมีบุญวาสนาของเขาอย่างหนึ่ง	ปีที่ ๑	๕๕.๒๖	๒๑.๙๓	๑๓.๑๖	๙.๖๕	๐.๐๐	๐.๐๐	
จำนวน		๖๓	๒๕	๑๕	๑๑	๐	๐	
ปีที่ ๒	๕๒.๐๓	๓๓.๗๘	๗.๔๓	๖.๐๘	๐.๖๘	๐.๐๐		
จำนวน		๗๗	๕๐	๑๑	๙	๑	๐	
ปีที่ ๓	๕๐.๓๑	๓๗.๒๑	๑๕.๕๐	๓.๘๘	๓.๑๐	๐.๐๐		
จำนวน		๕๒	๔๘	๒๐	๕	๔	๐	

ตารางที่ ๓๘ - ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ที่ตอบคำถามได้คะแนน					
	ต่ำ	กลาง			สูง	ไม่ตอบ
	๑	๒	๓	๔	๕	
ปีที่ ๔	๕๕.๖๕	๒๘.๒๓	๘.๐๖	๖.๕๕	๑.๖๑	๐.๐๐
จำนวน	๖๙	๓๕	๑๐	๘	๒	๐

เป็นการไม่สมควรที่หญิงไทยจะ

สมรสกับชาวต่างชาติ

ระดับการศึกษา

ปีที่ ๑	๒๕.๔๔	๓๗.๗๒	๒๔.๕๖	๘.๗๗	๒.๖๓	๐.๘๘
จำนวน	๒๙	๔๓	๒๘	๑๐	๓	๑
ปีที่ ๒	๑๗.๕๗	๓๘.๑๙	๓๐.๕๑	๖.๐๘	๔.๗๓	๒.๐๓
จำนวน	๒๖	๔๘	๔๕	๙	๗	๓
ปีที่ ๓	๑๙.๓๘	๓๖.๔๓	๓๖.๔๓	๓.๑๐	๒.๓๓	๒.๓๓
จำนวน	๒๕	๔๗	๔๗	๔	๓	๓
ปีที่ ๔	๒๓.๓๙	๓๕.๔๘	๓๐.๖๕	๗.๒๖	๑.๖๑	๑.๖๑
จำนวน	๒๙	๔๔	๓๘	๙	๒	๒

ตารางที่ ๓๔

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ

จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ													
ในช่วงคะแนน													
		ต่ำ		กลาง				สูง					
		๑๒-๒๑		๒๒-๓๑		๓๒-๔๐		๔๑-๕๐		๕๑-๖๐			
						เพศ						รวม	
ระดับ													
การศึกษา	ระดับ	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.
ปีที่ ๑	๑๔.๑๐	๘.๓๓	๓๓.๓๓	๓๐.๕๖	๔๒.๓๑	๕๐.๐๐	๑๐.๒๖	๑๑.๑๑	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๐๐	๑๐	
จำนวน	๑๑	๓	๒๖	๑๑	๓๓	๑๘	๘	๔	๐	๐	๗๘	๓	
ปีที่ ๒	๓.๘๘	๐.๐๐	๓๗.๘๖	๒๖.๖๗	๔๕.๖๓	๕๗.๗๘	๑๒.๖๒	๑๕.๕๖	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๐๐	๑๐	
จำนวน	๔	๐	๓๔	๑๒	๔๗	๒๖	๑๓	๗	๐	๐	๑๐๓	๔	
ปีที่ ๓	๗.๘๕	๑๒.๒๐	๔๘.๘๖	๒.๘๕	๓๔.๐๘	๕๖.๑๐	๘.๐๘	๘.๗๖	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๐๐	๑๐	
จำนวน	๗	๕	๔๓	๘	๓๐	๒๓	๘	๔	๐	๐	๘๘	๔	
ปีที่ ๔	๘.๖๔	๒.๔๔	๔๓.๓๗	๒๔.๓๘	๔๒.๑๗	๕๓.๖๖	๕.๘๒	๑๘.๕๑	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๐๐	๑๐	
จำนวน	๘	๑	๓๖	๑๐	๓๕	๒๒	๔	๘	๐	๐	๘๓	๔	

ตารางที่ ๓๙ ที่แสดงไว้นี้ คือ ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษา ที่มีทัศนคติ
 ทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการ จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา เป็นตารางที่แสดงความ
 สัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตัวแปรอิสระ ๒ ตัว คือ เพศ และระดับการศึกษา กับปัจจัยตัวแปรหลัก คือ
 ทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ

ในตารางนี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาชาย ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓
 และ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน จำนวน
 ร้อยละ ๔๗.๔๓, ๔๑.๗๔, ๕๖.๘๑ และ ๕๓.๐๑ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๔๒.๓๑,
 ๔๕.๖๓, ๓๔.๐๔ และ ๔๒.๑๗ ระดับค่อนข้างสูงมีจำนวนร้อยละ ๑๐.๒๖, ๑๒.๖๒, ๙.๐๔ และ
 ๔.๘๒ ตามลำดับ สำหรับระดับสูงนั้นไม่มีเลย ส่วนนิสิตนักศึกษาหญิง ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑,
 ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบดังกล่าวระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน
 จำนวนร้อยละ ๓๘.๘๔, ๒๖.๖๗, ๓๔.๑๕ และ ๒๖.๘๓ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๕๐.๐๐,
 ๕๗.๗๘, ๕๖.๑๐ และ ๕๓.๖๖ ระดับค่อนข้างสูงมีจำนวนร้อยละ ๑๑.๑๑, ๑๕.๕๖, ๙.๗๖,
 ๑๙.๕๑ ตามลำดับ สำหรับระดับสูงนั้นไม่มีเช่นเดียวกัน

ตัวเลขเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาที่เป็นเพศชาย ในแต่ละระดับชั้น ต่างก็มี
 จำนวนร้อยละของผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน เป็น
 ส่วนใหญ่ ส่วนนิสิตนักศึกษาเพศหญิง ในแต่ละระดับชั้น ต่างก็มีจำนวนร้อยละของผู้มีทัศนคติทาง
 การเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับกลางค่อนข้างมากมาทางต่ำเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจอนุมานเรียกได้ว่า
 ไม่มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการ และแสดงให้เห็นว่า โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษา
 ที่เป็นเพศชาย ในพวกที่มีระดับการศึกษาสูง มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการ
 ระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน มากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ คิดเป็นจำนวนร้อย
 ละ ๑๐.๓๒ กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาเพศชายที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ โดยเฉลี่ยแล้ว
 มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็นจำ
 นวนร้อยละ ๔๔.๕๔ ส่วนนิสิตนักศึกษาเพศชาย ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ โดยเฉลี่ย
 แล้ว มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็น
 จำนวนร้อยละ ๔๔.๙๑

ส่วนสำหรับนิสิตนักศึกษาเพศหญิง โดยเฉลี่ยแล้ว พวกที่มีระดับการศึกษาสูง มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำเล็กน้อย คือ น้อยกว่าคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๒.๒๔ กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาเพศหญิง ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๓๒.๗๘ ส่วนนิสิตนักศึกษาเพศหญิง ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๓๐.๔๔

นอกจากนี้ ตัวเลขดังกล่าวข้างต้น ยังแสดงให้เห็นว่า ในระดับชั้นเดียวกันทุกระดับชั้น นิสิตนักศึกษาที่เป็นเพศชาย มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาหญิง ที่เรียนในระดับชั้นเดียวกัน กล่าวคือ ในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ นิสิตนักศึกษาเพศชาย มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน มากกว่าในพวกนิสิตนักศึกษาหญิงที่เรียนในระดับชั้นเดียวกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๘.๔๔, ๑๕.๐๗, ๒๒.๖๖ และ ๒๖.๑๘ ตามลำดับ

ผลการวิจัยนี้ เป็นการแสดงให้เห็นว่า เมื่อจำแนกเพศแล้ว ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการของนิสิตนักศึกษา แตกต่างไปจากเดิม กล่าวคือ ผลการวิจัยนี้ แสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้ว เฉพาะนิสิตนักศึกษาชายเท่านั้นที่ยังมีระดับการศึกษาสูงขึ้นจะยังมีทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการลดลง ส่วนนิสิตนักศึกษาหญิง ผลมีลักษณะตรงกันข้าม คือโดยเฉลี่ยแล้ว ยังมีระดับการศึกษาสูงขึ้น จะกลับมีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการเพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้ก็เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และนอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าว ยังแสดงให้เห็นว่าในระดับการศึกษาทุกระดับ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการของนิสิตนักศึกษา ไม่แตกต่างไปจากเดิม คือ ยังคงแสดงว่า นิสิตนักศึกษาชายส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาหญิง กล่าวคือ ผลการวิจัยนี้ แสดงว่า ในแต่ละระดับการศึกษา นิสิตนักศึกษาชายส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาหญิงที่มีระดับการศึกษาระดับเดียวกัน

สรุป

การวิจัยในบทนี้ ได้ตั้งสมมติฐานไว้ ๔ สมมติฐาน คือ

- สมมติฐานที่ ๑ นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตย มากกว่านิสิตนักศึกษามีระดับการศึกษาต่ำ
- สมมติฐานที่ ๒ นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีความสำนึกในหน้าที่ทางการเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ
- สมมติฐานที่ ๓ นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีความกระตือรือร้นสนใจ เข้ามีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ
- สมมติฐานที่ ๔ นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบเผด็จการ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ

สมมติฐานที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ ที่ตั้งไว้สำหรับการวิจัยทั้ง ๔ ดังกล่าว ตรงกับสมมติฐานที่ ๙, ๑๐, ๑๑ และ ๑๒ ที่ตั้งไว้สำหรับการศึกษานี้ ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในบทแรกตามลำดับ

การวิจัยนี้ได้ผลตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งหมด เว้นการวิจัยได้สมมติฐานที่ ๑ ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ ๔ ที่ตั้งไว้สำหรับการศึกษานี้ เท่านั้น ที่ให้ผลไม่ตรง กล่าวคือ สมมติฐานดังกล่าวนี้ตั้งไว้ว่า "นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย มากกว่านิสิตนักศึกษามีระดับการศึกษาต่ำ" แต่การวิจัยได้ผลว่า "นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย น้อยกว่านิสิตนักศึกษามีระดับการศึกษาต่ำ"

การที่มีนิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย น้อยกว่านิสิตนักศึกษามีระดับการศึกษาต่ำ ก็อาจจะเป็นเพราะเหตุว่า

ประการที่หนึ่ง นิสิตนักศึกษาที่อยู่ใต้อิทธิพลของระบบอาวุโสอยู่มาก นิสิตนักศึกษาที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่สูงหรือรุ่นพี่จะได้รับความนับถือและความเกรงใจจากนิสิตนักศึกษาที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่ต่ำกว่าหรือรุ่นน้อง สิ่งนี้เป็นการปลุกฝังให้นิสิตนักศึกษารุ่นพี่เคยชินกับการมีอำนาจเหนือรุ่นน้อง หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ นิสิตนักศึกษารุ่นพี่จะได้รับการปลุกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองแบบเผด็จการมาก

ประการที่สอง นิสิตนักศึกษาที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่สูง มีประสบการณ์เห็นโลกแห่งความเป็นจริงมากกว่า ประจักษ์ที่ว่า การแก่งแย่งต่างๆ ของสังคมส่วนรวมนั้น เป็นสิ่งที่ทำให้ยากลำบากจึงมีความเหนื่อยหน่ายต่อชีวิต และมีความกระตือรือร้นน้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่ต่ำ

ประการที่สาม นิสิตนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะมีฐานะการทำงานเป็นผู้ได้รับประโยชน์และมีเกียรติในสังคม นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงเป็นผู้ใกล้ชิดจะสำเร็จการศึกษา นิสิตนักศึกษาพวกนี้จึงเตรียมตัวเตรียมใจคอยรับประโยชน์ภายหน้าอันใกล้ จึงชอบที่จะรักษาสถานะเดิมไว้มากกว่าจะให้มีการเปลี่ยนแปลง ทัศนคติทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่จึงเป็นแบบอนุรักษนิยมมากกว่า